

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ΔΙΛΣ 3

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԱՊՐԻԼ 24, 1913.

№ 17

R **3**

h u g g l n b

ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔՐԻՍՏՈՍ ԳԸՅԱՄ ԷԹՏԻ

Կէչէն կիւն պիր Միւսլիմ տօսթում պանա շու սիւալը իրատ էյլէտի: «Մէսիհ» Ալլահըն բուհը իլէ տօղմուշ Հապիպի վէ Անըն ճէլալի-նին թէճէլլիսի օլտուղու հալտա, նա՞սը օլուր տա քիւլլի շէյէ դատիր օլան Ալլահ անըն պիր թաղըմ Եէհուտիլէրին էլինէ թէսլիմ օլունուպ սալպ օլունմասընա միւսաատէ էտէր:» Քու տօսթումուզըն էֆքիարընճա գըյամ էթմէք իչին էօլմէք լաղըմ կէլտիյի սէպէպտէն Մէսիհ գըյամ էթմիշ տէյիլ անճաղ ուրուճ էթմիշ տիր:

Սահիհ տիր քի Մէսիհին գըյամընըն մանա վէ Էհէմիլէթի անըն էօլիւմիւնտէ տիր: Վէ անըն էօլիւմիւնիւն մանասընը անճաղ անըն հալթընտա վէ հալթընըն մագսէտիւտէ պուլուրուզ: Էկէր Յիսուս ատի պիր էօմր կէչիրտիքտէն սօնրա պիր կիւն խասթա օլուպ էօլմիւշ, լաքին էրթէսի կիւն մէզարտան չըզըպ «Իշթէ տիրիլտիմ» տէյէրէք տօսթլարընա, տիւշմէնլէրինէ կէօրիւլմիւշ օլսա խտի, պու գըյամտա պէօյիւք մանա եա միւնասիպէթ պուլունմաղ խտի: Քրիստոսըն գըյամը՝ պէօյիւք պիր միւնիկէ օլտուղու իչին Էհէմիլէթի հաիդ ատտ օլունմաղ, անճաղ օ գըյամըն արդասընտա էօլիւմ վէ օ էօլիւմին արգասընտա տուրան հալթ վէ խըտմէթ սէպէպիւտէն մանատար վէ մագուլ տրը:

Քրիստոսըն հալթըն նէ տիր, էօլիւմիւ նէ տիր:

Պիր էվէ պիր կէլին կէլիր: Անը թէգիին էտէրէք պիր սանտալիայա օթուրաուրլար, խանէյի զիյարէթ էտէն տօսթլար անըն հիւնիւնէ նաղար էտիպ, մահղուզ օլարազ կիւլէյիլի թէպիրէք էտէրէք, Կէլին Էհէր, իչէր, կիլինիր վէ քէնտի հիւնիւլ իլէ փարլար:

Ձէնիլին պիր խանէտէ պիր օղլան տօղար: Տայէլէր, սիւտ անալարը, խըզմէթճիլէր, թուրուլուր: Պիր գաչ ոչնէ սօնրա, մունլիւլէր, ուսթատար իսթիխտամ էտիլիր: Փէտէր վէ վալիտէ էօթէտէ տուրուպ չօճուղուն պօյունա, հիւն ու էնտամընա պագըպ քէնթ էտէրէք: Քէնտիլէր չօճուզ իչին հիչ զահմէթ չէքմէզլէր: Օ խասթա օլուրսա տօղթօր վէ հիւսնդասպահ կէլիր, տիւշիւպ էլպիսէսինիքիլէտիր իսէ չամաշըրճը անը թէմիզլէր: Անըն Էհէր ի-

չինէ պագան պիր խըտմէթճի պուլունմուշ տրը, վալիտէյն անճաղ անա պագըպ, անա հալթան վէ հուզուրունտան մահղուզ օլուրլար:

Քրիստոս Ալլահըն հապիպի տիր, լաքին պու նէվ պիր հապիպ տէյիլ տիր: Օ՝ տիւնհայա անճաղ Ալլահըն ինճիլինի խապէր վէրմէք իչին կէլմէտի: Վագաա անտէ Ալլահըն խաի վահիտիլին ճէլալընը կէօրտիւք իսէ տէ օ ճէլալ, պիղէ պիր զիյնէթ մագամընտա տէյիլ, մուհապպէթ վէ խըտմէթ մագամընտա զահիր օլմուշ տրը: Քրիստոս տիւնհայը սէվիպ անը քէնտի էլի իլէ խէլաս էտէն Ալլահըն մուհապպէթ վէ խըտմէթինի պիղէ կէօսթէրէն պիր զաթ տրը: Ատէմի, Ալլահ էմր իլէ վէ պիր էլի իլէ տէյիլ, պիղզաթ քէնտիսի՝ քէնտի էլի իլէ խէլաս էտէճէք տիր, Քրիստոսըն փէյղամը պունտան իպարէթ խտի: Վէ անըն հալթըն սալթ պունը իլան էթմէք տէյիլ, անճաղ օ մագսէտի քէնտիսիւտէ իզհար վէ իճրա էթմէք խտի:

Կիւնէլ զիյասը չամուր չիրքապ իչինտէքի թօխումա էնիպ անա նուֆուզ էտէրէք անը օրատա իհա էյլէտիլի կիպի, Քրիստոս պէչէրիլէթին իչինէ կիրիպ, անլէրի իլզամ վէ թէրֆի էթմէյէ չալըչան պիր զաթ տրը:

Պիր շէյէ ատէմլէրին ֆիքրինի իլզամ վէ իրատէթլէրինի թէչվիզ էթմէյէ չալըչան հէր ֆէրտ պիլիր քի, պու նէթիճէյէ վասըլ օլսանատէք պիր չօգ էմէք վէ զահմէթ չէքմէք լաղըմ տրը: Ճահիլի թալիմ էթմէք, իրատէթի սէվտիլի վէ հաթթա էսիրի օլտուղու շէյէրտէն գուրթարմաղ զօլայ պիր իշ տէյիլ տիր: Պունա չալըչան Ալլահ պիլէ օլսա, օ՝ պու նէթիճէյի մատտի գուլվէթ իլէ տէյիլ, մանէվի պիր թէէսիրլէ մէյտանա կէթիթէպիլիր:

Քրիստոս ատէմլէր արասընտա պէօյլէ իշլէմիշ տիր: Անլէրի ֆէրտ պէ ֆէրտ վէ իլզամ թարիդիլէ ճէլպ էթմէք, անլէրէ Էարաթմ էթմէք, անլամատըզլարընտա սապր իլէ անլէրէ թէֆհիմ էթմէյէ չալըչմաղ, մագսէտի թագտիր էթմէյիպ թահիր էթթիքլէրինտէ սապր իլէ թէհամմիւլ էթմէք վէ տաիմա խէլաս էթմէք իսթէտիլի քիմսէլէրին աղըրըզլարընը թալըմաղ: Իշթէ պու խտի անըն մէսլէյի: Վէ անըն փէյղամը չունտան իպարէթ խտի քի, Ալլահ տա պէօյլէ իլլէտի վէ քէնտիտէ իլլէյէն Ալլահ տրը, վէ խէլաս՝ մուհապպէթ վէ խըտմէթ նէթիճէսի տիր:

Պու սէպէպտէն ատէմլէրի իսլահա չալըչան

հէր ատէմտէ օլտուղու կիպի Բրիստոստա տախի , Բրիստոստա օլտուղու միսիլու Ալլաւտա տախի , ֆէրալէրին վէ միլլէթլէրին ճէհալէթ վէ ինտալ քէտէր վէ հիւզնիւ մուճիպ օլուր : Բրիստոստա՝ ատէմլէրի վէ Եէհուտի միլլէթինի կիւնահտան վէ զէլալէթտէն դուրթարմաղա չալըչըրքէն պիր չօղ մանիլէրէ թէսաաիւֆ էյլէտի : Պու մանիլէր իսթիյարի մուգալէմէթ հալընը քէսպ էյլէտի , նիհայէթ նէֆրէթ վէ ատալէթ սուրէթինի ալար :

Մէսիհ՝ պու հիսսէ նաաըլ դալիպ կէլէճէք իտի ճէպը իսթիմալ էտէրէք մի : իւայր , զլրա օ զէման ատէմին հիւրրիյէթինէ թէճաւուզ էտիլմիշ օլուր վէ Բրիստոստա մազսէտի եանի մուհապպէթ վէ մուհապպէթ խըտմէթիլէ տիւնհայա դալիպ օլմադ իշի պօշա չըգար իտի : Պինաէն ալէյհ Բրիստոստա՝ պու «սաը վէ թէրս նէսլի» էզմէյիպ , քէնտիսի անլէրին հիւքիւնիւ գալտըրաը , մուհապպէթ իլէ անլէրին սիթէմինի թաչըաը , թէսատիլէրինէ թէհամիլ էյլէտի : վէ լաքին ճէսէտ պու մաւնէվի սըպլէթի թաչըմաղա քեաֆի օլմատըղընտան էօլիւմ վուգու պուլտու :

Պու էօլիւմտէ դալիպ օլան՝ մուհապպէթ իտի : էօլիւմէ գատար թէհամիլ էտէն մուհապպէթ՝ անա թաղիկ իչլէտէն հէփ զուվ վէթլէրէ ֆաիզ սայըլըր : Բրիստոստա տախի էօլիւմէ գատար թէհամիլ էտէրէք իւաչտա դալէպլի չալտը :

Լաքին դալէպէ , Ալլահըն մուհապպէթինին զաֆէրի օլտուղու իչլին , Ալլահ էօլիւմէ տէ դալէպէ չալմաղա իսթաա իչլինի իքմալ էյլէտի : Ատալէթ վէ կիւնահա էօլիւմէտէք մուգալէմէթ էտիպ , ատէմլէրտէն վաղ կէչմէյէն պու զաթ՝ սալթ օ ասըրն վէ օ նէսլին ատէմլէրինի տէյիլ , հաթթա հէփ ասըլարըն վէ ճիւմլէ գալմիլարըն իսթաաընը պու մուհապպէթլէ իճրա վէ իքմալ էտէպլիլէճէք տիր :

Իմտի Բրիստոստա գըյամընը մաղու վէ մանատար զըլան ճիհէթ պուրասը տըր : Բրիստոստա էօլիւմիւ՝ իսթաաըն չարթը օլան մուհապպէթին էն սօն վէ էն պէօյիւք դալէպէսի օլտուղու իչլին , գըյամ տախի էօլիւմ իւղէրինէ չալընան պէօյիւք դալէպէ տիր :

Վէ իշթէ հագիգի ինճիլ պու տըր : Ալլահ ատէմի կիւնահտան իսթաա էթմէք իչլին անը սէվիպ անա թէնէղղիւլ էտէր վէ անա ֆէտաի ճան էտէն պիր մուհապպէթլէ խըտմէթ էտէր : վէ պու մուհապպէթ տէվամիլ վէ պագի պիր

գուվլէթ օլարադ հէր ասըրն վէ հէր նէսլին իսթաա իւմիտի տիր : Պուսըն իսպաթը՝ Բրիստոստա էօլիւմիւ վէ միւհիւլ՝ անըն գըյամը տըր :

Յ . Գ . Գ .

ՄԱՂԼՈՒՊ ՔԻՄ ՏԻՐ

Գօրգարը՝ հէր քէն , «Պու սուա՛լ մը տըր , կէօրիւնէն քէօյէ նէ՞ զլաղուզ , իշ մէյտանտա սուրույօր , մաղլուպ օլան Օսմանլըլար տըր , պիղ իղ » տէյէճէքլէր : Վազասա տա էօյլէ տիր , լաքին չու զահիրի դալէպէ վէ մաղլուպիյէթլէրին արգասընտա , Պալգանլարտան էօթէտէ պիր չապալայըլ վար , պիր հէյէճան տիւնհայը իսթիլա էյլէմիշ տիր : Սահիհ տիր քի մուհապպէթ Պալգանլարտա օլույօր , թօփլար՝ Թրապիա , Մաքէտօնիա , էփիրոս , Շքօտրասա կիւրէյօր : Օրտուլար՝ Մարիցա , Վարտար , Շքօտրա կէօլիւ գըյըլարընտա զօշույօրլար , ֆազաթ պու ճիւմլէ միւթթէհիտլէրին օրտուլարընտան տահա քէսրէթլի պիր օրտու Գարփաթ տաղլարը էօթէսինտէ պէքլէյօր : Ալամանիա 600 պինլիք օրտուսունա 200 պին տահա գամմ էտիյօր , պիւտճէսինէ 50 միլիօն լիրա տահա իլալէ էտիյօր : Բուսիա 4 այտան պէրու 700 պինլիք պիր մուաղզամ օրտու իլէ սիլահ պէտէսթ տուրույօր , Ֆրանսա իսէ ասքէրլիք միւտաթլինի 3 սէնէյէ իպլաղ էտիպ օրտուսունա պիր գաչ հիւզ պին գամմ էտիյօր : Պիր միւճահէտէ , պիր մուհարէպէ , պիր հարըլ վար : Թիւրքիա մաղլուպ օլույօր՝ Ավսթրիա չապալայօր , Պուլղար դալիպ կէլտիյինտէ՝ Բուսիա ալղըլայօր , Ֆրանսա սէվինիյօր , Ալմանիա մաթէմ էտիյօր : Աճէպա նի՛չիւն , նէ՞ թէպտիլաթլար օլույօր :

Շու վուգուաթըն զահիրիսինի տէյիլ պաթընիսինի , էսէրինի տէյիլ էսպսընը կէօրմէյէ չալըչըր իսէք , հալընըզ մաղլուպ օլան Թիւրքիա տէյիլ՝ Ավսթրիա , Ալմանիա օլտուղունու , Օսմանլըլըք տէյիլ ճէրմանլըզ օլտուղունու կէօրիւրիւզ :

1870տէն պէրու ճէրման դալէպէլէրինէ գուլաղըմըզ ալըչմըլ իտի : Օ վագթտան պէրու Ալաման դալիպ՝ Ֆրանսըզ մաղլուպ իտի : Օ վագթ Ֆրանսանըն պաչընա էնտիրիլմիշ եումրուղուն թէէսիւրի տէվամ էտիպ կէլիյօր իտի : Ֆրանսա ինթիգամ հէրարէթի իլէ հաւնըպ սուղան օլույօր վէ պուսա մուվաֆֆադ

օլմագ իշխան հիշ պիր շէյի էսիրկէմէյօր իտի : Ֆրանսանքն պու ինթիգամ բուհու Միւսիւ Տէլ-գասէ կիպի պիր զաթտա թէճէսսիւմ էտիպ՝ Ինկիլթէրրայա օլան աստվէթ վէ Իթալիա իլէ օլան մուխալէֆէթ հիսսինէ պիլէ զալիպ կէլէ-րէք՝ Բուսիա, Ինկիլթէրրա վէ Իթալիա վասը-թասը իլէ Ալմանիանքն վէ բէֆիգի Ավսթրիա-նքն էթրաֆընա ասէթա պիր զինծիր չէքմէք-տէ օլտու : Ֆաշտա մէսէլէսինտէ ազ դալտը պու զինծիր գըրըլաճագ իտի վէ պիւթիւն Ֆրանսըզ գանը թաշրիք օլունմուշ իքէն՝ Տէլ-գասէ կինէ պու մէպտէտէն շաշմայըպ՝ Ֆրան-սըզ հայսիյէթինի գուրպան էտէճէք աէրէճէ-լէրէ գատար թէհամմիւլ էյլէտի : Ալմանիանքն թէճէսսիւմիւ օլան իմփէրաթօր՝ քէնտի էթրա-ֆընտա չէքիլմէքտէ օլան պու զինծիր հիսս է-տիպ՝ էնճամ սիլքինտի վէ մահուտ Թանճէ նիւ-մայիլի իլէ խասմը պի ամանը օլան Տէլգասէյի, հախօտ Ֆրանսայը Եէրէ վուրտու : Ֆրանսա մուհարէպէյէ հազըր տէյիլ իտի, վէ պունու հազմ էթտի : Տէլգասէ տիւշտիւ ամմա բահաթ տուրմատը : Պիրազ չապալայըպ 1905տէ պահ-րիյէ նաղարէթինէ կէչրէք թէքրար պաշ-դալտըրտը, վէ մազրսըր Ալմանիանքն Ակա-տիրտէ Ֆրանսանքն պաշընա էնտիրմէք իսթէ-տիյի հոււմուղը գարչըլատը : Ալմանիա գոլարընըր էնտիրիպ պիր արազի փազարըղը իլէ սէսինի քէստի, Ֆրանսա իսէ Մարօք իմփէրաթօրըղը կիպի պիր էօլքէյի էլտէ էյլէտի :

Անտէն Պօսնա Հէրսէքին Ավսթրիայա իլ-հազը Ալմանիլըզ իշխան պէօյիւք պիր ֆիւթիւ-հաթ իտի : Ալմանիա, Ավսթրիա գըլըճ սալլատը, իմփէրաթօր փէթէրսպուրկտա սիւնկիւ կէօ-թէրտի : Օսմանլը զայիպ էթտի, ամմա ասըլ մաղուպ Ֆրանսա վէ անքն մէպլէքտալարը իտիլէր : Մէսէլէ պէօյիւտիւ, Ֆրանսա քէնտի պախթընը Ինկիլթէրրա վէ Բուսիա իլէ պազ-լամայա մուվաֆֆագ օլմուշ իտի :

Ազ սօնրա պաշգա փէրտէ աչըլտը, իթա-լիա Ղարաթ Թարապուլտուս հիւճիւմ էթտի : Ալ-մանիա՝ հա միւթթէֆիգի իթալիատան հա տօսթու Թիւրքիատան վազ կէչմէլի իտի : Հանկըսընը հափսա Ֆրանսանքն ուսուլընա կէ-լիր իտի : Պու միւշքիլ վազիլէթտէ Ալմանիա չապալար իքէն Ֆրանսա կիւլիյօր իտի : Օս-մանլը մաղուպ օլտու, ամմա ասըլ մաղուպ Ալմանիա իտի, պու տա Թիւրքիա հիսսալընա օլտու, Թիւրքիա հէմ զաիֆլէնտի հէմ տօսթ-լուգտան ֆէրաղաթ էյլէտի : Այնի զէմանտա

Ալմանիանքն պիր գօլու զաիֆլէնտի վէ իւշիւն-ճիւ փէրտէ հազըրլանտը : Պալգան մուհարէ-պէսի պաշլատը, ֆիւթուհաթլար պիր պիրինի թէվալի էյլէտիքճէ, Դըրգ Բիլիսէ, Լիւլէ Պուրղազ տալարը օյնանտըգճա, Ալմանիա Ավսթրիա նէյէ օղրատըզլարընը պիլէմէյիպ կիւլլէրի սօլմաղա պաշլատը : Ֆրանսա, Բու-սիա իսէ նէ օյնատըզլարընտան խապէրտար օլարազ կիւլիւպ քէյֆ էթմէքտէ իտիլէր՝ ճէրմա-նիզմ պէլինին աղըրսընը հիսս էտիպ չապա-լամաղա պաշլատը, հէման սիւհա տալընըպ սիւլքինմէյէ գալմատը, սաղտան վէ սօլտան էլլէր ուզանըպ «Տուր, օյունու սիւզ չըզարալ-նըզ պօղմայալմ» տէյու գօլարընը թութտու-լար վէ գըլըճ աշաղը էնտի : Ավսթրիա 700 պին սիւնկիւ թութանա գատար Բուսիա 800 պինին հուտուտա տալատը վէ պիր փարմաղը իլէ արգատան պիր միլիօն տահա կէօթէրտի : Սասանօֆ Ալման սէֆիրինէ, «Պու կիւնքի Բուսիա 1908ին Բուսիա տէյիլ տիր», տէ-յու ուֆազտան պիր ինթար էյլէտի :

Ալմանլըղըն Պալգանլարտա տաիրէ ի նու-ֆուզը, Եէնի փաղար, Սէլանիք, Անատու-լումիլէրի, Չաթալճա էօնլէրինտէ մահվ օլուպ կիտէր վէ պօյնլարընը պիւքիւպ Բուսիա-տան, քիթապսըզ Արնաւուլուղգտան, Շօտ-րատան իւմիտ չէօլլէրի պէքլէր էքէն, զանն էտէրսին Ֆրանսա գուլաղընա էյիլիպ, «1870ի, Սէտանը տիւշիւնիւլիզ, Թանճէրի տէրիսթի է-տինիլ, Պօսնա Հէրսէքի ունութմայընըպ», տէ-յու ֆիսիլաէյօր իտի : Բուսիա իսէ 1878 Այսթէ-ֆանօս ահանամէսինին հըրթըլմըզ փարչալարընը թօլլայըպ պիրպիրինէ հափըչտրարապ, Պէր-լինտէ վէ Վիէննտա, Պիզմարգ վէ Անտրալինին խալէֆլէրինին կէօղիւնէ սօղույօր իտի :

Էվվէթ, մաղուպ օլան Օսմանլը տըր, ամմա աղլայըպ ֆիզան էտէն ճէրմանիզմ տիր, Ալմանիա վէ Ավսթրիա տըր :

Աճայըպ մը տըր քի Ալմանիա պու կիւն ատէմլէրինի թօլլայըպ քիսէսինի սիլքէրէք սօն պիր ճէհտ տահա էյլէմէքտէ վէ պաշը-նըն տէրտինի տիւշիւնմէքտէ տիր : Վազաա միւթթէհիտի օլան Ավսթրիա կիպի պիր մուազ-գամ տէվլէթ վար տըր : Ֆաղաթ օնուն էթ-րաֆընա, աղըր գանլանմըշ, էէյիպ չիշմանլան-մըշ Սլալ հալրուլարը տիղլիմիշ, պաշգա պիր պէլա կէլմէսէ պիլէ պունլար քէնտինէ էթէր : Անլէրտէն էն քիւլիւլիւնիւ պարի պիրազ եօլա կէթիւրմէք իշխան օլ մուաղգամ գօլարընը

գալտորամայօր, միլիօնլար իւլէ սիւնկիւլէր պիր սինէյի պիւլէ պուրնուսա կլիմէքտէն մէն էտէ-մէյօրլար: Ավսթրիա կիւրլէյիպ քէնտի քէնտիսի եէյօր: Պարի պուսլարա գարչը քէնտիսի տէ պիր էալիու փէյտա էտիպ պէօյիւթմէք իսթէյօր, պիր Արնավուտուղ թէվլիտ էթմէյէ չալըչըյօր, լաքին շունու հիսապ էթմէլի տիր քի՝ պու եէնի խասթա հալրու պէօյիւյէնէ գատարօլ պիրլէր պիրէր անաճօլաճաղար տըր: Պէօյլէճէ Ավսթրիա Պալգանտա Սլաւ թիւ-րիւսիւլէրի իւլէ գավրաչըր իքէն՝ Րուսիա վէ Ֆրանսա Ալմանիայը խըրփալայաճաղար տըր, իթալիա կիպի պահրի պիր մէմլէքէթ իսէ ին-կիլթէրա գուվվէթինին պիր գըսմը ալթընտա էվլլէճէք տիր:

Ալմանիա պու հալէ չարէ օլմապ իւղրէ գուվվէթինի թէզեիտ էտիօր, Ֆրանսա անա մուգապէլէ էյլէտիքտէն մատա շու ֆիւթիւ-հաթընը իլան էթմէք իւղրէ Տէլգաթէյի Րուսիա սէֆիրլիյինէ հօլլայօր վէ ալէնէն մէյտան օլույօր:

Տրամ պիթմէտի: Սլավիլիմին պու մուվաֆ-ֆադիյէթի Սլավլարը սէրմէսթ էտիպ՝ ձերմա-նիդմին Ասիյատաքի բույալարընա տա էնճամ վէրմէք իչիւն արթըգ Անատօլույա թէվլէճճիւն էտէճէք վէ Ֆրանսա պու ինթիգամ հասրէ-թիլլէ Րուսիայա մուսվէնէթ էտիպ՝ քէնտիսի տաիսի պիր փարչա գօփարմայա չալըչաճագ: Պուսուսն իչիւն պիլդիմ իթթիխազ էտէճէյիմիդ եէկիսանէ մէսլէք՝ ինկէլթէրանըն Սլավիլիմ թէյիլքէսինէ դարչը թէտապիրինէ մուս-վէնէթ էթմէք տիր: Ապսիւլ Համիսին էթ-տիյի կիպի Անատօլուտա իսլահաթ հա-փըպ պիր սաղլամ տիվար գօյաճագ եէրտէ օլ տիվարը եըղըպ՝ էրմէնի քէսէրէք, հախօտ Կէնճ թիւրք հիւքիւմէթինին հափտըղը կիպի Րուսիլլիյի, Արնավուտուղու վէ կիլիկիայը դանլարա պօյայըպ խարապ էտէրէք վէ պէօյ-լէճէ տիւշմէնին էքմէյինէ հաղ սիւրէրէք տէյիլ, օրատա ատիլ, սաղլամ, էհալիյի ճանտան քէն-տինէ բապթ էտէն, պի թարաֆ պիր հիւքիւմէթ թէէսիս էտէրէք միւսթին տիր: Ինկիլթէրա տէյիլ, պիւթիւն տիւնհանըն գուվվէթլէրի ճէմ օլսա պիր չիւրիւք պինայը աուրտուրամազ, օքէնտիլիյինտէն տիւշէր:

Ա. Ս. ՆԱԳ.ԳԱՇԵԱՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱՁԸՐԷ

Պաղչեմիս մեքիսի.— Կէչէն հաֆթա դար-ֆընտա Պաղչեմիս վուգու պուլան գըսա սէ-ֆէրիմիգտէ օրատաքի մէքթէպ ի իտաթինին (Բարձրագոյն Դպրոց) կէօրտիւլիւ մուհիմմ խըտ-մէթի թէքրար միւշահատէ էտէրէք մահգուղ օլտուգ: Պու սէնէ մէքթէպ ի մէքթիւրաէ 295 վէ «Պօյ Հօմ» տէնիլէն չօճուղար տաիթէսին-տէ 100 շայիրա վար տըր: Մէքթիւր 265 թա-լէպէնին իքիսի Րուս վէ իքիսի թիւրք օլա-րադ պապիւի էրմէնի, վէ անլէրին 53իւ ֆրօ-թէսթան 327սի Լուսա. տըր: Բարձրագոյն Դպրոցտա լէյլի շայիրալէրին ատէտի 187 օլուպ պուսլար մէմլէքէթին հէր թարաֆընտան կէլ-միշ տիրլէր, հաթթա Պուլղարիսթանտան, Րուսիանտան, Սէրպիստան, Րուսիստան, Իրանտան, Մըսըրտան, վէ Հապէչիսթանտան շակիրալէր վար տըր: Իսթանպօլտան թաղրի-պէն 50 թալէպէ վար: Պու մէքթէպի վաըղ-լար վէ ֆահսնալար տաիսի փէք թահսին էթ-միշէր կէօրիւնիւյօր, 25—30 գատար վաըղ վէ քահանայ էվլատարը վար տըր: Պու գատար թալէպէ 23 մուսլիմլէր (15 իտաթիտէ, 8 Պօյ Հօմտա) իտարէսի թահթընտա իտարէ օլուս-մադտա տըր: Մէքթէպ պինասը խօշ մէնդա-րէլէրլէ մուհաթ, հափտը սաղլամ, սույու կիւղէլ օլարապ սըհէթէ էլվէրիլի տիր: Պու միւլէսսէսէնին պու գատար շակիրա ճէլպ էթ-մէսինին պաչը սէպէպի օրատա վէրլլէն թա-լիմ ու թէրպիյէնին ամէլի վէ ֆաիտէլի նէվ-տէն օլմասը տըր: Մէգուսլարը՝ ուսուսմէն պուլուստուղարը մէվգիլէրտէ հիւսն ի թէէսիր պրապմըչ տըրլար: Մէքթէպին ախաղի մու-հիթի վէ ֆարպը քիլիսէտէն օլանլարա սօղ-րու կէօսթէրտիյի միւսաատէլի բուհ տաիսի անը հէր սընֆ էհալիյէ սէվտիրմիշ տիր: Միւ-տիրի Տօղ. Չէյմպըրա թաթիլ իչիւն Ամէրի-գայա կիթմիշ օլտուղուստան չիմտի Տօղ. Մաք-նօթըն հաղարէթ էյլէմէքտէ տիր: Պու սէնէ-նին Սինհօր սընըֆընտա 25 թալէպէ պուլու-սուպ, չիմաիյէտէք մէգուսն օլան սընըֆլարըն էն պէօյիւլիւ տիր:— Պու Եօլճուլուղուսուգտա իլմիթէ տալիս օղրայըպ օրատա ֆրօ. ճէմաա-թըն ինշա էթմէյէ պաչլատըղարը քիլիսա պի-նասընը կէօրտիւք: Պինանըն իւզէրինի գա-փաթմըչար իսէ տէ, տահա անը մէքթէպ վէ քիլիսէ մագսէտինէ գուլլանապիլմէլէրի իչիւն էփէյի փարայա ինթիյաճլարը վար տըր:

էտրնէսէ միւղայագաւ.— Էտրնէսէ մուհասէրէ վէ հարպ խիթամ պուլմուշ իսէ տէ, չէհրին սըշարըսընտա օլանլար արասընտա գօլէրա, խահալ վէ աճըզ հիւղիւնտէն միւտհիշ պիր գըրղըն տէվամ էտլյօր: Լուիճի Պարզինի քէնտի կէօղիւ իլէ կէօրտիւքլէրինի Տէյլի քէլիւրաֆսա փէք տիլսուզ պիր սուրէթտէ բէսմ ու թարիֆ էտլյօր: Աթիտէքի ֆըրգայը անտէն իզթիպաս էտէրիզ: Պու սիւքիւթ գուրպանլարըն տէհէթլի մէնղարէսի հանընտա աւ հարպ տաի պիր հալ քէսպ էտէր: Շէհր թէսլի՝ օլտուգսա օրտունուն զախիրէսի իհրադ վէ Սրտա քէօիլուսիւ թախրիպ էտիլմիշ օլտուղունտան, պիչարէ վէ պիթապ գալմըշ օլան ասքէրէ իմտատ եէթիշտիրմէք գօլայ օլմատը: Շէհր ալընտըգտան պիր դաչ կիւն սօնրա, Թունճանէհրի քէնարընտա օթուրանլար արասընտա գօլէրա գուհուր էլլէտի: Պուղար քէնտի ասքէրլէրինի Չաթալճայա նազլ էլլէրէք, վէ խասթալարա պագմագ իչիւն պիր չօգ ոօգթօրլար կէթիւրէրէք ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալմաղա չալըշտըլար: Լաքին օրտուհեհտա գալան պիւղէրճէ պիչարէլէրի մէվթ քէնտի այաղը ալթընտա չըղնամագտա տըր: Պունլար՝ Թունճա նէհրինի իքի չիւպէսինին թէշքիլ էթտիլի պիր ատատա պուլունուլօրլար: Օրատաքի աղաճլարտա տահա եէշիլ հախրազլար կէօրիւլմէյօր, լաքին հէր աղաճըն ալթընտա ասքէրլէր սըղընաճագ եէրլէր գագմըշլար վէ օրալարտա հաթըյօրլար: Լաքին պու եէրլէր արթըզ քէնտիլէրին մէգարը օլույօր: Պու աղաճլարըն գապուզլարը սօյուլմուշ իտի, անլատըգ քի անլէր աճըղլարընտան պու գապուզլարը կէմիրմիլլէր տիր: Պու իզտիհամ չիմտի տէհէթլի պիր մէնղարէ իրաէ էթմէքտէ տիր: Կէօղլէր չուգուրա տիւլմիւշ, հանաղլար իչինէ կէշմիշ, տիլլէրի աղըղլարընտա տէօնմէյօր, սէօղ սէօյլէյմէյօրլար, աղըղլարը պիլիւլմիւշ, կէօղլէրի տօնմուշ, սուսուզլուգտան գալըլմագտա տըրլար, քէնտիլէրէ թագտիմ էտիլէն գատէհի թութմաղա պիլէ թագաթլարը գալմամըշ տըր: Կէփ գուրու եէրտէ սէրիլմիլլէր, քիմի ուլույօր, քիմի արթըզ եէրինտէն գըմըլտամաղ հալա կէլմիշ, տահա հալաթտա իքէն էօլիւմ հազալարընը գալըրամըշ վէ քէնտիլէրի պիր աղտան իչինտէ պուլունաճաղլարը թօիրաղա մըլալմըշ չալ, նէ կիւղէլսին էյ հարպ, նէ դէման քի ատէմ ալգըլար պասարագ հիւճիւմ էտէր վէ մէյ-

տան ը հարպտա թօի կիւրիւլթիւլէրի արասընտա վուրուլուպ էօլիւր: Լաքին չու տէհէթլի մէնղարէ՝ հիւղլէրճէ ինտան ճէնէտլէրի եէրէ սէրիլմիւշ, քիմի էօլմիւշ, քիմի էօլույօր, իմտատ իչիւն զարիպ պիր սուրէթտէ ուղանան էլլէր, պասարսըզ պագան կէօղլէր, էյիլմիւշ պիւղիւլմիւշ սիմալար, մէյուտանէ ֆէրեհաւլար, գըճըրտայան տիլլէր, գարարմըշ տուտաղլար, թարիֆի նագապիլ միւտհիշ պիր մէնղարէ իրայէ էտլյօրլար: Նէ՝ մութլու մէզարլարընտա հաթանլար քի էօլիւմիւն սաաթ պէ սաաթ հաղաշտըղընը հիտա էթմէղլէր: Նէ՝ տէհէթլէր: Պու մախուֆ գաթլը ա հա սէպէպ օլանլար թարիլսին մահքէմէսինտէ նէ՝ միւտհիշ պիր մէսուլիյէթ մարուզ օլաճաղլար:»

Սիւրխանըն միւղայագալի.— Պու սէրնամէ իլէ Գահիրէտէ նէշը օլունան էլիւղաքքաւ զագէթապընըն Մարտ 29 նօմրօսընտա Պէյրութ մուխապիրի թարաֆընտան հաղըլմիւշ վէ Ագասաւնարս թարաֆընտան պիթթէրճէմէ նէշը օլունմուշ օլան մուհիւմ պիր պէնտի իճմալէն Բահնիլաւ գարլյունընա թագտիմ էտէրիզ: Պէյրութտա իսլահաթ իչիւն օլան հարաքէթ ճիտտի պիր համիյէթտէն նէշէթ էտիպ, անըն էն էսասի արղուսը Սիւրխատա հիւլլըն հաքիմիյէթինի պագի սագլամաղ տըր: Մաէթթէսիւֆ չիմտիքի գապինէ դայէթ չիւպէլի օլուպ, ֆիքիլլէրէ ատէմ ի էմիլիյէթ վէրէն պիր փօլիթիգա թագիպ էթտի: Էսկի վալիյի, գապինէնին պու հանըլ փօլիթիպասընը իլթիգամ էթմէտիլի իչիւն ազլ էթտի: Եէնի թային օլունան վալի չաղիմ պէյ պու իսլահաթ հարաքէթինի պօղմագ վաղիֆէսիլլէ միւքէլլէֆ օլտու վէ Պէյրութա կէլիւր կէլմէղ հիլէ վէ տէսիսէլէրէ միւրաճէաթ էթտի: Էվլէլա իսլահաթ իսլաֆիլի օլանլարա գուզվէթ վէրիպ իսլահաթ թալէպ էտէնլէրի զաիֆիթմէք իսթէտի իսէ տէ պունտա մուվաֆֆագ օլմատը: Չիրա պէօլլէճէ Պէյրութ էհալիսինի թագտիմ էթտիքտէն սօնրա, իսլահաթ ալէյնարլարը իլէ իսլահաթճըլարը պիրլէշտիրմէք իչիւն թէվասսիւթ էտէրէք իսլահաթճըլարա փրօկրամլարընըն պաղը միւֆրիթ մատտէլէրինի թատիլ էթմէյի չարթ դօյուու: Իսլահաթճըլար վալինին մագսէտինի զաթէն էվլէլէճէ քէշֆ էթմիւշ օլտուղլարընտան պու թէքլիֆի բէտտ էթտիլէր վէ տօլայըտան

անլաթառնար քի պու հօլլարլա Պէյրուլթ էհա-
լիսինի թագսիմէ ուղրատամադ, պաշպա չա-
րէյէ պազսըն: Վալի պու պիրինճի թէչպպիւ-
սինտէ մուվաֆֆազ օլմատըղընը կէօրէրէք
իքինճի պիր վասըթայա եանի իսլահաթճըլա-
րըն պէլլի բէյիսլէրինի մէմուրլյէթլէրէ թային
էտէրէք պու հարաքէթի պօղֆաղա թէվէսսիւ
էթտի: Շամ մէպուսը սապըզընա Լաթաքիա
միւթէսարըրէլըղընը թէքլիֆ էթտի իսէ տէ
րէտտ օլունտու: Վէ պու հարաքէթի էհալլիյէ
օ զատար սուի թէսիր էթտի քի իսլահաթ
զամիսիօնընըն թէչլիդի իւզէրինէ իսլահաթ
թարաֆտարը օլան պլիճիմլէ մէմուրլար իս-
թիֆա էթտիլէր, պէօլլէճէ թիճարէթ օտատը
ազալարը, Մէճլիս ի իտարէ ազալարընտան պի-
րիսի, Պէլլէտիյէ մէճլիսինին 7 ազալարը իս-
թիֆա էթտիլէր, հալպու քի Պէյրուլթուլար
էվլէլլէրի պու մէվլիլէրի էլտէ էթմէք իչին
չէտիտէն բէգապէթ էտէրլէր իսի: Վալի պու
հօլուն տա չըզմաղ օլտուղունու կէօրտիւլլին-
տէ գուվլէ ի ճէպրիյէ վէ թաղիդիյէ վասը-
թալարընա միւրաճէթ էթմէք տիւչիւնալի:
Տիւլանը առքէրիյէ բէյիսի Նաճի փաշայա,
մէճլիսին նիզամի զապիթ ազալարընը թէպտիլ
էտէրէք, ժանտարմա գապիթլէրի թային էթ-
մէքլիյի թէքլիֆ էթտի իսէ տէ Նաճի փաշա
պունը բէտտ էթտի: Պու սուրէթլէ վալի մէճ-
լիսի առքէրիյի թէմամէն էմրի ալթընա ալըպ
իսթէտիլի կիպի գուլլանմաք իսթէյօրտը: Վէ
լաքին հիւքիւմէթ ի մէրքէպիյէ վալիյէ հէմ
էֆքեար օլուպ Նաճի փաշայը աղլ էթտի:
Պէլլէր չօղ կէչմէգտէն տիկէր աղալար տախի
թէպտիլ օլտուպ վալի գուվլէ ի ճէպրիյէ իլէ
իսլահաթը պօղմաղա թէվէսսիւլ էտէճէք: Պէյ-
րուլթըն իսլահաթ թարաֆտարլարը քէնտի
հիւքիւմէթլէրինտէն թէմամէն գաթը իսթիտ
էթմիլ տիրլէր: Պու իսլահաթ հարաքէթի հա-
լընը Պէյրուլթը տէյիլ պէլքի պիւթիւն Սիւ-
րիայը զապիթ էթմիլ օլուպ Սիւրիանըն մուս-
թիլիֆ ճիհէթլէրինտէ թէչէքքիւլ էտէն իսլա-
հաթ Փըրգասը չիւպէլէրի թարաֆընտան հէր
կիւն թէլէկրաֆլար վարիտ օլտօր: Պինտէն
ալէյհ պու իսլահաթ արգուլարընը ասքէրի
գուվլէթլէ պօղմաղա թէչէպպիւս էթմէք էօյ-
լէ պիր փաթլայըչա սէպէպիյէթ վէրէճէք քի
նէթիճէսի փէք վէխիմ օլաճադ տրը: = Պէյ-
րուլթ հիւքիւմէթլինին կէչէն հաֆթա նէչր էյլէ-
տիլի պիր թէպլիլի բէսմիտէ իսլահաթը ու-
մուսիյէ ճէմիյէթլինին լաղվ օլունտուղու վէ
թանգըմ էտիլէն «Իտարէ ի վիլայաթ» գանու-
նընըն թաթպըզըլա իսլահաթը լաղըմէնին իճ-
րասը թէմիւն էտիլտիյի պէյան էտիլմիլ տիր:

Թիւրք գասընլարըն փերեսը:—

Պու կիւնիքսէ իսկընլար իչին «Գասընլար սիւնեսը»,
իսթիսէ Թիւրքսէ պիր դաղէրա նէչր օլունտաղա պաշա-
մըլ զըր: Պունըն պիրիւնի նուսիսիսէսէս պիսիսի մըսա-
լար պուրունտօրսը:

Բըզգաթըմըզ տըր սիլէ վէրէն ճիւրաթ,
Հէմճինսինիզէ բէվա՞ մը պու չիտտէթ.
Չէվլէյէթլէ հօ՞գ մը սիլտէ հիւրմէթ,
Շու ասրտա չէք իլլի՞ր մի պու զիլլէթ:

§

Կիլին, գալպսըն արամըպտաքի նէֆրէթ,
Պիլին, գատըն տէյիլ պաղիչէ ի(*) լէզզէթ:
Գանուն ինթիզամ տէմէ տէր, զէվլէյէթ,
էսիր տէյիլ իզ, իսթէրիզ հիւրրիյէթ:

§

Նաղտըզճա պիզէ պարանը մուհապէթ,
Կէօթէրիլիզ սիզէ ասարը սատաքաթ,
Պիզ կիւլէրէք՝ կիւլիւմսէր պէչէրիյէթ,
Պին ճանլէ վէրին գատընլարա զըլմէթ:

Մըսըր կիւնիքիսինին քալիմ ու քիւրպիյէսի:—
Մըսըր հիւքիւմէթի էհալլինին թալիմ ու թէր-
պիյէսի իչին հիչ պիր վասըթայը էսիրիլէմէ-
մէքտէ տիր: Հիւքիւմէթ մէքթէպլէրինի չիստի
սաիր միլլէթլէրինքի իլէ բուպարէտէպիլէճէք
պիր մէվլիտէ օլտուգտան մատա տիզգաթընը
իսուսուսի մէքեաթիպէ աթֆ էյլէմէքտէ տիր:
Մէքեաթիպ ի իսուսուսիյէ չօղ արթմըլ իսէ տէ
անլէրտէն փէք չօղու սըհէթ վէ ախլադ
նօգթա ինազարընտան մուվաֆըզ օլմատըղը ի-
չին հիւքիւմէթ անլէրին իսլահաթը պիր Փարզ
ատտ էյլէմէքտէ տիր: չինքի վալիտէյն մէքիւ-
թիպին անվալընը թագտիր էթմէյիպ հագըն-
լըղը հա ուճուղուղու իչին էվլասլարը անլէրէ
իրալ էտիյօրլար: Շու պապտէ մէարըֆ նա-
գարէթլինին եէնի գապուլ էյլէտիյի գանու-
ախէր մէմլէքէթլէրին գանու-նը կիպի օլուպ,
թալիմ ու թէրպիյէնին հիւրրիյէթլինէ մանի
օլմատըգտան մատա թէչէպպիւս ի չախսիյի
թէչլիլիզ էթմէք իւզրէ անլէրէ մատտի վէ մա-
նէվի մուսվէնէթ էյլէմէքտէ տիր, անլէրէ
թախսիսաթ վէրիպ անլէրի բէսմէն հիւքիւմէթ
մէքթէպի կիպի թանըյօր: Ամմա անլէրի մուա-
լիմէրին ինթիսապը, ախլադի իսուսուսլար վէ
ուսուլը թալիմ հագընտա սըզը գանուլարա
թապի էյլէյօր: Մէքեաթիպ ի իսուսուսիյէ իս-
թէտիյի մուսալիմէրի, իսթէտիյի տէրս քի-
թապարընը ինթիսապ էյլէմէյէ մէգուն տըր-
լար, ֆապաթ հիւքիւմէթ պիլմէյի տիր քի
մուսալիմէր հիւսնիւ ախլադ վէ իզթիտար սա-

(*) Պալիյէ=օլունտաղ:

հիպի տիրութիւնը վէ տէրութիւնը հէմ մահալ, թալէ-
պինին սըհէթինէ մուզիր տէյիլ տիր: Օ սէ-
պէպտէն պիր մէքթէպ աչմագ խթէյէն հախօտ
էվլէլտէն մէվճուտ օլանլարը տէվլամ էթմէք
խթէյէնլէր նազարէթտէն ըուխսաթ ալմալը
վէ պու շէրաթիթ իքմալ օլունմուշ օլմալը տըր:
անտէն պիր մէքթէպին գափատըլմասը տախի
անճագ մահքէմէ հիւքմիւ իլէ միւմքին տիր:
Շիմտի մէվճուտ օլան մէքթէպլէրէ թախսի-
սաթ վէրիլիպ հէր պիր սուհուլէթ իթա օլու-
նաճագ վէ եէնի գանուռա մուվաֆըդ օլմայան
հալլէրի իսլահ վէ թէպտիլ իչին վաղթ վէրի-
լէճէք, էվլէլքի խօճալար իպգա օլունաճագ,
ամմա եէնի կէլէճէք օլանլար մէարըֆ նազա-
րէթինին թաստըգընա մէճպուր օլաճագ: Պու
գանուռըն ախէր հիւքիւմէթլէրէ մէրպուլթ օլան
տինի վէ սաիր միւլէսէսէլէրէ շուճուլի օլմա-
յաճագ, օնլար զաթէն պու շէրաթիթ հալի
տիր տէյու ֆարզ օլունույօր, Պէօյլէճէ հիւ-
քիւմէթ մէքիւթիլ խուսուսիյէնին հէլէթ ի
մուալլիմուռը վէ խուսուսաթ ը սըհիյէ վէ
ախլադիյէսի իւղէրինէ գոնթուր էտիյօր քի նէ-
թիճէսի զայէթ միւֆիտ օլաճագ տըր: Պուն-
տան մատա Մըսըր հիւքիւմէթի մէմալիք ի
էճնէպլիյէսէ թէտէրրիւս էտէն թալէպէլէր ի-
չին տախի տիւլիւնմիւլ վէ պու պապատէ 18
պէնտտէն իպարէթ պիր գանուռ գապուլ էթ-
միլ տիր: Պու գանուռ իւղէ պիր գոմիսիօն
թէլքիլ օլունմուշ տըր քի պունլար մէարիֆ
նազարէթի վասըթասըլլա էվրօփատաքի մէք-
թէպլէր հագընտա ըափօրլար հագըրլայտճագ,
վալիտէյնէ մալիւմաթ վէրէճէք վէ էվրօփայա
կիտէն շայիրտէրին մէքթէպ վէ հաշայաճագ
մահալլէր պուլմասը իչին հարտըմ էտիլ ան-
լէրին աւլալը, կէշտիքլէրի իմթիհանլարը,
գապիլիյէթլէրի հագընտա մալիւմաթ վէրէ-
ճէք վէ ալտէթլէրինտէ հիւքիւմէթ անլէրէ իչ
կէօթէրէճէք տիր: 14իւնճիւ պէնտ մուճի-
պինճէ պու էնճիւմէն ի նասիհէ էվրօփատաքի
թալէպէլէրին էյլէտիլի պօրճտան աօլալը հիչ
պիր մէսուլիյէթ գապուլ էթմէյէճէք վէ էյէր
պիր թալէպէ լիւզիւմիւլ իսրաֆ իլէ պօրճ
հափըյօր հախօտ վախանընա շէրէֆ կէթիւմէ-
յէճէք աւլալտէ տէվլամ էտիյօր իսէ պու գօ-
միթէ անըն վալիտէյնին օլ թալէպէլի կէրի
չաղըրմասը խուսուսընտա նասիհաթ էտէճէք
վէ գապուլ օլունմասըղը հալտէ գոմիթէ օլ
շայիրտէ աալա մուալէնէթ էթմէյէճէք վէ օն-
լարըն հագընտա վէրիլէն ըափօր, մէարիֆ

նազարէթինտէ հըֆզ օլունաճագ: Պու հօլ իլէ
մէմուլ օլունուր քի շիմաիյէ գատար էվրօփա-
տաքի թալէպէլէրին սուի իսթիմալաթընա
խիթամ վէրիլիպ, կէնճ Մըսըրըն թալիմ ու
թէրպիյէսի տահա սաղլամ վէ կիւզէլ պիր
էսաս իւղէրինէ վաղ օլունաճագ վէ թէսիլ
օլունաճագ: Մէարիֆ նազարէթի պու հարա-
քէթինտէն աօլալը թէպրիքէ շայան տըր:

ՄԱԽԻՍԱՊԵՐԱԹ

ԱՍԻԱԻ ՍՈՒՂՐԱՆԸՆ ՄԻՆՕԹՕՐԸ(*)

ՄԻՍՒՍ Մ. Ս. ՏՍՏ, ԳՕՆԻԱ

Կիրիս առասընտաքի Միւնօթօր նամ ճան-
վէրին էսքի հիքեայէսինի պէլքի չօղլար պի-
լիլլէր: Պու էօյլէ պիր ճանվէր իտի քի, Եու-
նանիսթանտան հէր սէնէ էն կիւզէլ օղլանլար
վէ գըզլարտան մուալլէն պիր միգտար քէն-
տինէ գուրպան օլունմասընը թալէպ էտէր ի-
տի: Հէր սէնէ, մէյուս վալիտէյն պու միւս-
հիչ ճանվէրին իշթիհասընը իգնա էթմէք իչին
էն սէվկիւլիւ օղլանլարըն վէ գըզլարընը ֆէ-
տա էթմէյէ մէճպուր օլուրլար իտի: Հէր սէ-
նէ, պիպաթ վէ տէհչէթէ դարգ օլմուշ գուր-
պանլար, սէվկիւլիւլէրինին աղուշընտան դասպ
օլունարագ, ճանվէրին քէնտիլէր իչին հա-
ղըրլամը օլաուղու տէհչէթլի էօլիւմէ մահքիւմ
օլուրլար իտի: Հիչ պիր քիմաէ Միւնօթօրըն պու
թալէպինէ գարչը մուգալէմէթ էտէճէք գա-
տար ճէսուր վէ գուլվէթլի օլմատըղընտան,
սէնէ պէ սէնէ պու տէհչէթլի մէնգարէ թէք-
րար օլունուր իտի: Նիհայէթ պիր կէնճ օր-
թայա չըզըպ տէտի քի, «Պէն Միւնօթօր գարչը
գօյաճաղըմ վէ անընլէ հայաթ մէմաթ կիւրէ-
չինի հափաճաղըմ: Էյէր մուվաֆֆագ օլմագ-
սամ էօլիւմտէն էօթէսի հօգ. ֆաղաթ մու-
վաֆֆագ օլուրսամ Եունանիսթան գուրթու-
լաճագ:» Օ կիթտի, ճանվէրլէ գալրաշտը վէ
անը ալթ էտէրէք ուզուն միւստէթ պաղլան-
մը օլտուղու զինճիւրլէրտէն Եունանիսթանը
գուրթարտը:

Ասիաի Սուղրատա տախի պիր Միւնօթօր
վար քի, կէնճ գըզլարըն հայաթընը թէհաթի
էտիյօր: Պու Միւնօթօր տախի, հէր սէնէ մու-
ալլէն սայրտա կէնճ գըզլարըն գուրպան օլուն-
մասընը թալէպ էտիյօր: Էհալի էօյլէ պիր է-
սարէթ ալթընտա հաշայօր քի, պու գուրպան-

(*) Միւնօթօր շիւքրամա՝ մեկնում, հարը ինսան հարը
սըղըր պիր ճանվէր օիր:

լար հեր սենե վերիկյոր: Պէրէքէթ վերսին պազը մահալլէրտէ հնալի պու էսարէթտէն զուրթուլմնէ, պազըլարը իսէ անա գարշը իս- հան էսիյորլար: Լաքին պիր չօգ հերլէրտէ պու հիւզնէնկիզ վազըս պազի պալլյօր:

Նէ՞ տիր պու Միւնօրօր, քի՞մ ճէսարէթ է- տէճէք անը զալզըպ էօլտիւրմէյէ:

Պու Միւնօրօր էրքէն էվերմէքլիք ուսուլը տըր: Օ՝ վալիտէյնին հանը պաշնտա տուրուպ պիւս մերհամէթ քէնտի վէրկիսինի իսթէր: Էվվէլ- ճէ տէ սէօյլէմիշ օլտուղուս իւզրէ օ՝ գուվէ- թինտէն էփէյիճէ զայ էթմիշ տիր: Լաքին հա- լա պիր չօգ էպէվէյն անըն զալիմ չինազլա- րընտա տէյիլ մի տիրլէր: Տօղրու տըր քի գըզլար էվվէլլէրի օլտուղու կիպի 7 հախօտ 9 սիննլէրինտէ թէզվիճ էսիւմէյօրլար վէ իզտի- վաճ սիննի 12տէն 14 հախօտ 15է աօղրու չըզմիշ տըր: Լաքին պու քեհաֆի՞ մի տիր: Պէնիմ էֆքեհարմաճա պու՝ 18է հաթթա 20յէ պալիզ օլմալը տըր:

Պիր չօգ վալիտէյէր պու տէտիյիմի թաս- անիզ էթմիշլէր իսէ տէ մաէթթէէսսիւֆ պիր չօգ- լարը հալա պու միյարը դապուլ էթմէյօրլար վէ պազըլարը սաճ էհալինին լիսանընտան գօր- գույօրլար:

Սօն վազըթլարտա չօգ տէֆա շու լուղէթ- լէրի իշիթմիշլիմ տիր, «Պիր շէյ պիւմէյիզ, պի- զի մէքթէպէ կէօնտէրմէտիլէր, լաքին պէնտէն օլանլար պէնտէն տահա էյի օլտուլար:» Պու- նա տէյէճէք հօգ: Լաքին տճէպա պու արզու- նուզ ճիտտի՞ մի տիր: 13 հախօտ 14 հաշն- տաքի գըզլարընըզ մէքթէպտէն չըգարըր տա էվլէնտիրի իսէնիզ պու նա՞սըլ գապիլ օլա- ճազ: Դըզլարընըզն վիւճուտընն պէօյիւմէ- սինէ վէ պէօյլէճէ վալիտէլլին աղըր եիւքինէ թէհամիւլ էսէպիլմէսինէ միւսաատէ էթմէզ- սէնիզ պու արգուլարընըզ նա՞սըլ իճրա օլու- նաճազ: 13 հախօտ 15 սիննլէրինտէքի պիր գը- զըն կէրէք վիւճուտի վէ կէրէք ֆիքրի պիր չօճուզ վալիտէսի օլմաղա վէ լայէմութ պիր րուհ թալիմ էթմէյէ հաղըր վէ միւզթէտիր օլ- մատըղընը աճէպա կէօրիւյօ՞րմուսուռուզ:

Պու՝ պիր հաշնտաքի պէպէքաէն 4-5 հաշլարընտաքի պիր չօճուզ գատար գուվէթ վէ զէքիա մէմուլ էթմէյէ պէնզէր: Օ գաթի- յէն իմքեհանըզ տըր, տէյիլ մի:

Ատէմին պիրի, պիր կիւն պազը ֆազիր վէ փերիշանլար իչիւն պիր մըգտար իանէ իսթէ- յօր իտի: Միւքեհալէմէնին սօնուռտա շէօյլէ

տէտի. «Պու գալալլըլարա նէ՞ գատար աճըր- մըն պիր չէյրէքլի՞ք մի, հօգտա պիր մէճի- տիյէլիք մի:» Դըզլարընըզն սիզտէն տահա էյի օլմատընը նէ՞ տէրէճէ արզու էտէրսինիզ: Էվտէ հալընըզ գալըպ գահմէթլի իշլէրէ գաթ- լանմանըզ, պազը սէֆալարտան մահրուս օլ- մանըզա վէ ճահիլ գօմշուլարընըզն շէտիտ թալիպլէրինէ մարուզ գալմանըզ րաղմէն, գըզընըզն 18 հախօտ 19 սիննինէ գատար մէքթէպտէ գալմասընը ճիտտէն արզու էտէ՞ր միսինիզ վէ անըն մուհապպէթի իչիւն պու գահմէթլէրէ կիրիֆթար օլմաղա րազի՞ մի սի- նիզ: Էյէր պէօյլէ իսէ արզուռուզ նէճիպ օլուպ զէքի, ֆէտաքեհար վէ սէվէն պիր վալիտէ հա- լինտէ հիւրմէթ վէ հայրէթէ շայան սընըզ:

Իսթանպօլուռն հազընլարընտա էփէյի էրմէ- նիսի օլան պիր մահալտէ Մանիապարսեկտէն տահա եիւքսէք օլան մէքթէպլէրտէ թազրի- պէն անճազ 95 գըզ վար: Էհալինին սայըսընա նիսպէթէն մէքթէպլէրտէքի գըզլարըն չու ա- տէտի շայանը թէէսսիւֆ տիր: Մանիապարսեկ- տէն եիւքսէքճէ օլան մէքթէպլէրտէ թալիմ օլուռան գըզլարըն նիսպէթի սիզին շէհրտէ նա՞սըլ տըր, մէմուռնիյէթպալիշ պիր մէրթէ- պտէ՞ մի տիր: Գաշը՞ մէզուռնէն տիփլօմա ա- լըյօր, անլէրի տահա եիւքսէք մէքթէպլէրէ կէօնտէրիյօ՞րմըսընըզ: Եօգարըտա զիքր էթ- տիրիմ շէհրտէն, անլատըղըմա կէօրէ շիմտիյէ գատար հիշ պիր գըզ Ատափազար հա Պրուտա մէքթէպլէրինէ վէ սաիր եիւքսէք մէքթէպ- լէրէ կէօնտէրիլմէմիշ տիրլէր: Պազը գըզլար պէլէքի պիր կիւն կիտէճէքլէր, լաքին պու կիւնէ գատար տահա հիշ պիրիսի կիթմէմիշ տիր:

Ասիա ի Սուզրա գըզլարընա՝ թէէհիւլ էթ- մէզուռն էվվէլ պէօյիւմէյէ վէ թէրազգի էթ- մէյէ ֆուրսաթ վէրմէք իչիւն պու էրքէն է- վէրմէքլիք ճանվէրինի էօլտիւրմէյէ քի՞մ ճէ- սարէթ էտէճէք:

Էյ Ասիաը սուզրատա պուլուռնան գատըն- լար, վալիտէլէր, էլինիզտէ նէ գատար գուվ- վէթ պուլուռնատուղուռու պիլլիյօ՞րմըսընըզ: Պու ճանվէրին իշթիհասընը իգնա էտէն սիզ վէ հալընըզ սիզ սինիզ: Սնըն թալէպլէրինէ մու- խալէֆէթ էտէճէք օլանլար տա սիզ վէ հալը- նըզ սիզ սինիզ: Պիր մէմլէքէթին ատէթլէրինի թէշքիլ հա թէպտիլ էտէնլէր գատընլար տըր: Հէփինիզ տէ պիրպիրինիզտէն գօրգույօրսու- նուզ: Գօմշուլարընըզն քրիթիքալարընա

գարչը կէլմէյէ ճէսարէթ էթմէյօրսունուզ : Հէր վալիսէ՝ միւնասնէպէթտէ պուլունատուզու տի- կէր գատընլարըն լիսանընտան գօրգույօր : Հէ- փինիզ տէ գապուլ էտիյօրսընըզ քի , պու Միւնօրօրն արդասընտան չօճուզսուզլուզ , իւլէթ վէ հէր նէվ ֆէնալըզ կէլիւր վէ տահա գըզլարընըզ 14 եախօա 15 եաչընտա էվէր- մէքտէ տէվամ էտիյօրսունուզ : Փէք միւնասիպ օլարագ շուրատա սօրապիլիւրիմ քի , արանըզ- տան քիմ Ալլահ թարաֆընտան տըր : Ալլահ- տան գօրգմագ վէ անը սէվմէք հէր իլմին է- սասը արը : Էյէր Անը սէվէր իսէք , էյէր օ պիլէ «Մէն պէնիմսին ,» ալմիշ իսէ , պու Միւն- օրօրն մէմլէքէթտէ տօլաչըպ խարապիյէթ իւ- րա էթտիյինէ բահաթճա օթուրուպ արթըզ սէյր էտէմէյէճէյիզ : Սիզ վէ հէմշիրէլէրինիզին պու էսարէթտէն չէքմիշ օլտուզլարըն էզիյէթ իէթմէ՞զ մի :

Գալընըզ վէ պու էսարէթ զինճիրլէրինի գըրընըզ : Պիւթիւն գուվվէթինիզի թօիւլըպ գալընըզ վէ պու Միւնօրօրն էօլտիւրլինիզ : Ալլահ տէմէյօր մը քի , «Պու գուվվէթինիզ կիթ ,»

ԽԱՍԹԱ ՊԻՐ ՏԵՀԱ

4. 3. 3ԱՎՐԵԱՆ ԷՖ.

Նանսի տարիֆինուըն ռիյազիյէ շիւպիսի
միհսալիլնիհրինսէն

Եազընլարտա փըթի փարիզիյէն նամընտա Յըրանըզճա պիր եէվմի զաղէթտա «Խասթա պիր տէհա» (Խաննա) սէրլէվհալը պիր պէնտի մախսուտա թէսատիւֆ էյլէտիւմ : Տէրնալ տիգ- գաթիմ ճէլպ օլունարագ պաշտան պաշա միւ- թալաա էյլէտիլիմտէ՝ մէվգուը պահա օլան ֆօզիթիլիզմ (Positivisme) ֆէլսէֆէսինին միւնս- սիս ի շէհիրի պուլունան Օկիւսթ Գօնթ օլտու- ղունը անլատըմ :

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ Օկիւսթ Գօնթ՝ սօն տէրէճէ միւնթազ պիր զէքիւյա մալիք իտի , անըն տէհա ի պիհէմթասը կէրէք օտթլարը վէ կէրէք տիւշմէնլէրի թարաֆընտան թագ- տիր օլունուզ արը , պու խուսուստա դաթիէն շիւպիէ էտիլէմէզ :

Անըն նամը շէօհրէթ շուարը պիւթիւն էվ- րօփա զըթա ի միւնէվվէրէսինտէ մալիւմ օլ- տուղու կիպի Ասիյատա , տիյարըմըզտա հաթ- թա Հինտիթմանտա վէ Չինումաչինտէ թանը- լըր : Պու սօնրաքի իքի մէմլէքէթտէ սուրէթ ի

խուսուսիյէտէ «Փօզիթիվիսթ» լէր ճէմիյէթի թէշէքքիւլ էթմիշ տիր :

Օկիւսթ Գօնթ՝ Յինուըն միւնսպէթէ իլէ թագաիր ու թասարգ օլունամայան հէր նազա- ռիյէ եա ֆարգիյէյի սուրէթ ի մութլագատա ըէտտ էտէր :

Էն պէօյիւք միւնթէֆէնին վէ միւնթէֆէքքիր- լէր՝ պիր թարաֆտան Օկիւսթ Գօնթ սէնա- խան օլուր իքէն , տիկէր թարաֆտան պու էֆքիարա գարչը փրօթէթօ էտէնլէր տէ էք- սիք օլմատը :

Աթըպպա ի մէշուրէտէն պազըսը անըն շուուրունա խալէլ կէլմիշ օլտուղունու իտաիա էյլէտիլէր : Մէսէլա Մօնփէլիյէ տարիւլֆիւնունը թրպպ ֆագիւլթէսի մուալլիմլէրինտէն փրօֆ . Կրասէ՝ «Օկիւսթ Գօնթ սըրֆ տիվանէ տիր ,» վէ փարիզ թըպպ ֆաթիւլթէսի մուալլիմլէրինտէն փրօֆ . Տիւմա , «Օ» պիր մէճնունը մուվագդաթ տըր» տէյօր : Պու իքի էֆքիարա պէյնինտէ ղայէթ ճիւղի պիր ֆարգ վար իսէ տէ նէթիճէ իթիպալըյա իքիսի տէ աֆի պիր հազիգաթը եանի Գօնթըն հալը ճիննէթտէ պուլունուզ օլտըղընը թէքիտ վէ թասարգ էտէր :

Անըն ճիննէթի մէսէլէսի մահքէմէտէ պիր մէսէլէ ի ըէմիյէ հալընը քէսպ էյլէտի : Մէր- գում 1857 Սեպտ . 5տէ 59 սիննինտէ վէֆաթ էյլէտի : վէ վասիյէթիլէ զէվճէսինի մահրուընը միւրաա տէյու իլան էտիյօր իտի : Զէվճէսի իսէ պու վասիյէթին պաթըլ օլտուղընը վէ վասի- նին հալը ճիննէթտէ օլտուղունու իտաիա էյ- լէտի : Շուքասը զարիպ տիր քի մէրգումըն պիր չօգ միւնթէֆէնին տօթլարը աա , զէվ- ճէսինին շու իտաիաընա իշթիրաք էյլէտիլէր , վէ պու խուսուստա ուղուն միւնագաչաթ ճէ- ըէյան էտէրէք , նիհայէթ Սէն մահքէմէտի , ա- թըպպանըն թահգիգաթընը պիթթէքգիպ վա- սիյէթնամէնին սըհէթինէ հիւքմ ու իլամ էյ- լէտի :

Իմտի սուալ պու , «Իրապիլ մի , հօգսա հաքիմ մի հազգը տըր :

Օկիւսթ Գօնթըն հայաթը արիզ ու ամիգ միւնթալաա օլունուրսա՝ օրատա զուհուրա կէ- լէն պազը մուհիմմ վէգաի սուալըմըզա լա- գըմ օլան ճէվապը թէմին էտէր :

1826 սէնէ ի միլատիյէսի իպթիտաընտա իլք տէֆա օլարագ անտէ ալաիմ ի ճիննէթ նիւ- մահան օլտու : Փօզիթիլիզմ ֆէլսէֆէսի հազ- գընտա տէօրաիւնճիւ գօնֆէրանսը իշիթմէյէ կէլէն սամիյուն դափուլը գափալը պուլտուլար ,

զիրա Գօնթ սապահալարն էրքէն խանէսինի թէրքէն Լամընէյէ (Ֆրանսերգ ֆէյլէսօֆ վէ իւլահիյաթ մուալլիմի) խոստովանանք ունեւորապէս կիրթմիշ իտի։ Սօնրա Տընիյէ դատար կիրթիւ օրատա ատի պիր օթէլտէ պիր օտա իսթիճար իլէ Լամընէյէ վէ քէնտիսինին ղէվճէսինէ րապըթասըգ մէքթուպլար եազտը վէ թէքրար օրայը տա պրագարագ Մօնօրանսիյէ կիրթտի, նիհայէթ ղէվճէսի անը օրատա պուլապիլտի։ Օկիւսթ Գօնթ քէնտի ղէվճէսիյլէ Անժիյէն կէօլլէ սահիլինտէ սօլաշմագտա իքէն՝ եիւզմէք պիլմէտիյի հայտէ, պօղոլմայաճաղընը ղանն էտէրէք գարըսըլա պէրապէր սույա աթըլմագ իսթէյօր իտի։ Սօնրատա փրէնս տը Գարիկինիան թարափընտան թէատտի օլունտուղունու սէօյլէյօր իտի։ Նիհայէթ մէշուր էնգիւրօլ թիմարհանէսինէ դապուլ օլունուպ սէքիլ մահ դատար օրատա թէտալի էտիլտի իտէ տէ, սէր թապիպին շէհատէթինէ նազարէն, քեամիլէն չիֆահապ օլմաղտան օրատան չըդտը։

Վալիտէսի Մօնփէլիյէտէն կէլիպ քէնտինէ խըտէթ էյլէտի, պու ղէմանտա Օկիւսթ Գօնթ թէնհիւլ էտէճէլինտէն, վալիտէսի նիքեահ այինինին քիլիստա իճրասընը րէճա էյլէտի։ Օղլու դապուլ էյլէտի իտէ տէ ային վաղթընտա խիլաֆ ը մէզէնէ պէքիֆլէրաէ պուլունտու։ Վէ մուգալէլէնամէնին ղիյրինէ Պրիւթօս Պօնափարթ Գօնթ տէյու իմղա էյլէտի։ Պու տիւլանէլլիք տէյիլ տէ եա նէ՝ տիր։ Գօնթ թաամ վաղթընտա պըչաղը ալըր վէ սօֆրանըն իւղէրինէ սափլար իտի։

1827տէ Ար քէօրիւսիւ իւղէրինտէն Սէն նէհրինէ աթըլաճագտը։ Այնի սէնէնին թէմուղընտա սէպէպիւղ հէրաէ պիրտէն Մօնփէլիյէն կիրթմէք իսթէտի, Նիմ շէհրինտէն կէրի տէօնտիւ, հէփ րապըթասըգ շէյլէր, Նիհայէթ 1838 վէ 1848 թարիխլէրինտէ տախի պաղը պունրանլար կէչիրիպ եաթագտա գալմաղա մէճպուր օլտու։ Իշթէ պու ճիւմլէ միսալլարտա, փէք վաղըն սուրէթտէ եօգարըտաքի սուալըմըգա ճէվապ վէրմիշ օլուրուգ։

Օկիւսթ Գօնթըն պու հալը ղայր ի թապիլտինին թէֆսիրինէ կէլինտիքաէ իւշ սէպէպ ղիքր օլունապիլիւր։ Էլվէլա աղիմ մէշղուլլէթի։ Էքմէք մէսէլէտի անըն իչիւն շէթին պիր միսէլէ օլտու։ Թէնմիւն ի մաիշէթի իչիւն պաղը խուսուսի թիյաղի տէրալէր վէրմէք իսթէտի, թալէպէ պուլամատը, սօնրա ֆրօսխֆօր դա-

ղէթասընա իշթիրաք էտէրէք ինթիյաճաթընը թէնմիւնէ չալըշտը։ Փօղիթիլիզմ հագընտա գօնֆէրանսլար թէրթիպ էյլէմէք իսթէտի, թալէպէ պուլունմատը։ 12 գօնֆէրանստան իպարէթ պիր քիթապ նէշը էտէճէլինի իլան էյլէտի, լաքին պիր սաթըրընը պիլէ եազմատը։

Տիկէր պիր սէպէպ տախի աիլէ հայաթընտա օլան ինթիզամըղըգ տըր։

Օկիւսթ Գօնթ պիր օյունճընըն (սֆրօր) նամէշրու գըղըլա ազալ իզտիվաճ էյլէտի։ Օ՝ քէնտի ղէվճէսի Գարօլինի, հէյէթ ի իճթիմաիյէնին թապագա ի սիւֆլասընտա պուլտու վէ իշթէ պու սէպէպտէն հայաթ ը տախիլիյէսի ալթ իւսթ օլուպ, իզտիվաճընտան 9 այ սօնրա սօսթլարընտան պիրինէ պէօյլէ հազտը, «Պու գատընլա 17 սէնէ պէրապէր եաշաղըմլաքին ապա մէսուտ օլմատըմ»։ Շուրասը փէք աչիքեար տըր քի Գօնթ պէտապաթ վէ սէֆիլ պիր ատէմ իտի։

Իւչիւնճիւ պիր սէպէպ տէ անըն աղիմ գուրուրը օլմուշ տըր։ Օ՝ տինեայը իսլահ էթմէք ղայէսինտէ պուլունտու, պիր ինգիլապ ը ֆիքրի իլէ աշվալը իճթիմաիյէ վէ թալիմաթ ը մէզէնէպիլէյի իսլահ էթմէք իսթէտի վէ իշթէ պու սուրէթլէ Մէսիհին րօլունու օյնայաճաղընը ղանն էթտի։ Պու հիսս իտէ սուրէթ ի ումուլիյէտէ ճիւմլէ տահիլէրտէ, Ժ. Ժ. Բուսսօտան Վիքթօր Հիւկօյա գատար, պաշ կէօսթէրմիշ տիր։

Պու ճիւմլէ իֆատէլէրաէն անլաշըլտըղընա նազարէն Օկիւսթ Գօնթըն շուուրունա խալէլ կէլմիշ տիր, լաքին պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր տինեատա գուրուր էտէկէլմիշ փէք միւսթէսնա վէ միւմթագ պիր տիմաղըն ֆաալիյէթինի տէ թէճէլլի էթտիրմիշ տիր։

—Ղարպի Աֆրիգատա, Տահօմէնին փօրթօնօ շէհրինտէ Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ սօգաղարը թէմիլլէմէք իչիւն էն իտարէլի պիր թարիգ պուլմուշ տըր։ Շէօյլէ քի, փօլիսլէր սօգաղարը կէզիյօրլար վէ թէմիլլէնմէսի իճապ էտէն սօգաղարտա տուրարագ՝ կէլիպ կէչէն գարը վէ գըղարա մէզքիւր սօգաղարը սիւսիւրթտիւրիւյօրլար իմիշ։ Թիճարէթ վէ իշլէրինէ մանի օլմամագ իչիւն էրքէլէր պու իւճրէթսիգ իշտէն մագուր թութուլույօրլար։

ՄԵՄԱԼԻՔ Ի ԷՃՆԵՊԻՅԵՏԷ

ԿԷՆՃԼԵՐԻՄԻՅԷ

Խ. Յ. ԿԻՒՋԷԼԻՄԵԱՆ ԷՖ., ԳԱՂԻՐԷ

Սօն սենսէլերտէ կէնճլերիմիդին մէմալիք Ի էճնէպիյէյէ հիճրէթ մէյլի, կէյմիշտէ օլտուղըն-տան փէք զիյաստէ թէզայիւտ էթմիշ տիր: Հիճրէթտէ ֆարգլը սաիգալար վար իսէ սէ անլէրտէն պիր պէլլիճէսի փարա գազան-ւնագ, հանի հիւքսէք մաալը պիր մէմու-րիյէթ էլտէ էթմէք եա կէնիշ իրատ կէ-թիրէն իշ սահիպի օլմագ տըր: Պաղըլար պուն-տան պիր ասըմ իլէրի կիտէրէք մուվաֆֆա-զիյէթի փարա արքունագ տէյու թահոտիտ էտի-յօրլար: Փարա գազանմագ՝ պիր տէրէճէ մու-վաֆֆադիյէթ վէ նիսպէթէն չօղլարըն նալ օլապիլէճէյի պիր պէրէքէթ տիր, լաքին փարա արթըրմագ տահա մուհիմմ վէ պինաէն ալէյի տահա կիւճ էլտէ էտիլէպիլէն պիր սէնաաթ տըր, հէր փարա գազանան փարա սահիպի օ-լամագ:

Լաքին պիղէ կէլիք քի, մուվաֆֆադիյէթ սալթ փարա էթրաֆընտա տէվըր էթմէմէյի տիր: Հագիլի մուվաֆֆադիյէթ՝ ատէմին քէն-տի ազլի վէ ախլադի գապիլիյէթլէրինի թէ-րագըր էթտիրմէսի վէ թէտրիճէն տահա իւ-թիւն պիր ատէմ օլմասը տըր: Փարա գազան-մագ եա փարա արթըրմագըրըն հօլունու պուլ-մագ քիֆայէթ էթմէք, փարայը էն միւնասիպ սուրէթտէ իսթիմալ էթմէքլիյի տախի էօյրէն-մէք կէրէք տիր: Իսթիգամէթլէ փարա սա-հիպի օլմագ, մուվաֆֆադիյէթտէ մուհիմմ պիր ասըմ իսէ տէ, էն պէօյիւք մուվաֆֆա-զիյէթ՝ էլտէ էտիլէն փարայը տահա իւսթիւն մագսէտլէրէ պիր վասըթա գըլմագ տըր:

Կէնճլերիմիդին ատէմ Ի մուվաֆֆադիյէ-թինէ սէպէպ օլան պաղը գուսուրլար վար տըր քի անլէրտէն ալթըրընը գըսսաճա գիքըր էթմէք իսթէրիլ:

1. Թեհկապիւր—հէր իշէ քեմեգզիլը քըմե-մեհ.—նիշէ կէնճլերիմիդ, խուսուտա ազ չօք միւթէալլէմ օլանլարըմըզ, ֆիլան տէրէճէտէն պիր իշ արայըպ պուլամապլար իսէ, անտէն էտնա տըր տէյու ատտ էթտիքլէրի պիր իշէ թէչէպպիւս էթմէքտէն իսէ, հաֆթալարճա, այլարճա ավարէ կէզիպ էլլէրինտէ օլան պիր գաչ լիրայը սարֆ էթմէյի, վէ փարալարընը տիւքէթտիքլէրինտէ ախէլէրտէն իսթիգրագ էթմէյի միւրէճճա՝ ատտ էտիյօրլար: Տա-

հա թօհաֆը վէ աճըլըսը շու տըր քի, ու-ֆահրգ պիր իշէ թէչէպպիւս էթմէյի հագարէթ վէ այպ ատտ էտէն պու կէնճլէր՝ իսնէ թա-լէպ էթմէք իշիւն քիլիսալարա միւրաճաաթ էթմէյէ ութանմայօրլար: Պու կիպիլէր նիշէ տէֆա ալտըզլարը թալիմին՝ իշինտէ պու-լունտուզլարը եէնի մուհիթին ինթիյաճաթընա նէ գատար միւթապըզ իտիյինի աւա հիսապ էթմէյիպ, միւթէալլէմ օլտուզլարը իշիւն հէր հալ ֆիլան տէրէճէ եա ճինստէն պիր իշ իլէ իշթիլալ էթմէլի տիրլէր տէյու տիւլիւնիւյօր-լար: Պու թէքէպպիւր նէթիճէսի օլան ալա-րէլէք իսէ նիշէլէրին մէյուսիյէթինէ, միւս-թագպէլ իւմիտլէրինին զալլ օլմասընա վէ ախլադըրըրըմ մէյլ էթմէսինէ սէպէպ օլույօր:

Էլպէթտէ պիր կէնճին լիյադաթընա կէօրէ իշ արամասը պիր գուսուր տէյիլ, ֆարզ տըր: Լաքին արանըլան իշին էլտէ էտիլէմէմէսի, տահա էտնա կէօղէտիլէն իշէրէ թէչէպպիւս էթմէմէքլիյէ սէպէպ օլմամալը տըր: Հիշ պիր իշ հատտըր գաթընտա էտնա օլմայըպ ատէմէ հագարէթ կէթիրմէք, պէրաքս ատէմ քէնտի իշինէ շէրէֆ կէթիրէպիլիլ:

2. Դապիլիյէթի հիսապա արնանագ: Պիր թա-զըմ կէնճլերիմիդ քէնտի քէնտիլէրինի գա-պիլիլէթլէրինտէն չօք իսթիւն կէօրիւյօրլար: Թայիւրայքըրը ճիւղիճէ իսթիմալ էտէպիլիպ քէնտի էֆէտարընը ինկիլիզէ լիսանտա կիւճ իլէ իֆատէ էտէպիլէնլէր, ինկիլիզէ լիսանտա մուլսապէրէ եա մուհասէպէյէ էնիլիյէթ Ի քիա-միլէսի օլան քիաթիպ թալէպ էտէն գուլ-փանիալարա միւրաճաաթտա պուլունույօրլար: Պու կիպիլէր պիր մէվգիլին փարազըրընտան ճէզպ օլունույօրլար, վէ օլ մէվգիլի մուվա-ֆըզ իգթիտար վէ մալիւմաթ սահիպի օլուպ օլմատըզլարընը հիսապա ալմայարագ միւրա-ճաաթ էտիյօրլար: Չօք տէֆա միւրաճաաթ-լարըր րէտտ օլունույօր, պաղէն գապուլ էտի-լիյօր իսէ տէ, պիրազ պօնրա օլ իշի իճրայա դէյր Ի մուզթէտիր իտիքլէրի թէպէյիլին էտիպ իշտէն պրագըրըյօրլար: Պու հալ իսէ սօն տէ-րէճէ մէյուսիյէթլէրինի մուհիպ օլույօր:

Դապիլիյէթլէրիմիդի թէրագըր էթտիրէճէք մէչդուլիյէթլէրտէ պուլունմագ միւսթանէն իսէ տէ, գուլվէթիմիդտէն իսթիւն իշէրէ Էլ ուղաթմագ պիզի անճագ ատէմ Ի մուվաֆֆա-զիյէթ վէ փէրիշանիյէ գըլաղուզլար:

3. Իշին հաղըր գազանընա միւսրագպիլին-սէն զիյասէ Էհեմմիյէթ վիւմեհ: Պաղըլար փէք

փերիչան, պէլքի տէ պօրճու ումալարը հա-
սէպիլլէ պի հազգըն էն զիյատէ գազանճը իշ
հանկընը իսէ օնա սարլըյօրլար, վէ պիրազ
մալլիյէճէ քէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէն սօնրա
տահա իւսթիւն իշլէրէ կիրլյօրլար: Լաքին
չօզլար, խուսուսի պիր մէճպուրլիյէթտէ տէյիլ
իքէն պիլէ, պիր իշի սալթ տիկէրլինտէն
զիյատէ մաաչը ուտուղը իշլին անա թէր-
ճիհ էտլյօրլար, հալ պու քի նիչէ ազ
մաաչէ պաչլանըլան իշլէր վար տըր քի, ու
իշլէրաէ պուլունտարազ ազլի գապլիլլէթլէր
թէրազըր վէ մալիւմաթ թէզպիւսա էսէճէք,
վէ թէտրիճէն 8—10 լիրա վէ զիյատէ մաաչ
ալընապիլլէճէք: Զիյատէ մաաչը նիչէ իշլէր
տախի վար տըրլար քի անլէրտէ օն սէնէ
տէվամ էտիլսէ պիր պէլլի թէրազըր օլմայըպ
չօզ օլսա 6—7 լիրա մաաչ ալընաճազ, վէ աւ-
թըզ անտէն իլէրի կիտէճէք պիր մէյտան գալ-
մայաճազ: Շու հալսէ պիր իշին հազըրտա օ-
լան իրատընտան զիյատէ միւսթազպլլէնի վէ
անըն պիզիմ թէրազըրմըզ էմրինտէ էտէճէյի
հիւսն ի խըտմէթլինի կէօզ էօնիւնէ ալարազ,
անա կէօրէ ինթիխապտա պուլունմազ տահա
ազիլանէ պիր մէսլէք տիր:

4. Իշճէ պի գայջըրզ, վի քերազըր ղիսիքա-
լար խարխալ հըրմիւնէ: Պազըլար պիր իշի էլտէ
էտէնէ գատար քէնտի քէնտիլլէրլինի իշ սահի-
պիլնէ միւսթին մէրթէպէ վարլազ կէօսթթէրմէք
իշլին հէր պիր վաւթթայը իոթիմալ էտիյօր-
լար, լաքին պու ճէհալէրի անճազ իշի էլտէ
էտէնէ գատար օլուլ անտէն էօթէյէ կէչմէ-
յօր: Պու կիպիլէր, «Պիր տէֆա ֆիլան իշէ
կիրսէ՛մ... անտէն սօնրա իշ գօլայ» տէրլէր:
Տօղրու տըր քի պիր իշէ կիրմէք իլք վէ մու-
հիմ պիր ասըմ տըր, լաքին իշի տիգզաթլէ,
ուսլուպլէ վէ գանաաթպաիւ պիր սուրէթտէ
պաչա չըզարմազ էվլէլէքիտէն ազ մուհիմ
տէյիլ տիր: Իշ սահիպլէրի պի հազգըն թալէպ
վէ մէմուլ էտիյօրլար քի միւսթէխտամլարը
տաղիզ, թէմիզ, ինթիզամա րիպէթ էտէն վէ
իշլէրլինին սահիպի վէ մէսուլը օլան քիմսէլէր
օլտունլար, շէօյլէ քի անլէրէ նէզարէթ էտէն
տիկէր մէմուլար իսթիխտամընա լիւզուլ
գալմասըն:

Պունտան մատա մէմուլ վէ մաթլուպ տըր
քի միւսթէխտամլար քէնտի իշլէրլինտէ թէ-
րազըր իշլին վաւթթալար տիւչիւնիւպ իսթի-
մալ էթսիւլէր: Պիր վաիզ, պիր տօգթօր, հա
պիր մուալլիմ քէնտի տաիրէսինէ տիւչէն եէնի

չէյլէրի տաիմա մէշզ վէ միւսթալաա էթմէքլէ
տիր քի քէնտի մէվգիլինի հըֆզ էտէպիլլիր,
պէօյլէ հափմազսա քէնտիլնտէն իլէրի կիտէն-
լէրէ հէր վէրմէյէ մէճպուր օլուր: Պիր թա-
ճիւր՝ թիճարէթինտէ տէվամ էտէպիլլմէք իշլին
կէօզիւնիւ տէօրթ աչըպ տաիմա եէնի թիճա-
րէթ չարչուլարը վէ եէնի ֆապրիդալար պուլ-
մազա, մալընը միւսթին մէրթէպէ ուճուլ ֆի-
յաթլէ իմալ էթմէքլիյէ վէ սաիր թէրազըր
վաւթթալարը պուլմազա չալըմալը տըր: Պի
ախիհի հէր պիր միւսթէխտամ տախի քէնտի
տաիրէսինէ տիւչէն թահրիւրաթը մէշզ էտէրէք
վէ քէնտիլնտէն թէճրիպէքհար օլանլարըն
թէճրիպէսինտէն իսթիֆատէ էթմէյէ չալըչա-
րազ իլէրի կիթմէք կէրէք տիր, հօզսա պաչ-
զալար չափուճազ քէնտիլն իշլին էլինտէն
ալըրլար:

5. Այրը իշ սահիպի օրնաղա աճէյի հըրմիւնէ:
Նիչէլէր ինտիլտէ միւսթիսալ վէ հսիւր քէ-
լիմէլէրի հէմմանա տըր: Անլէրին թատալ-
վուրընճա նէ տէրէճէ իւսթիւն պիր մէմուրի-
յէթտէ պուլունուրտան պուլուն, պաչգասընըն
էլի ալթընսա իսթիխտամ օլուլտուղըն իշլին
գուլ սըն, վէ սէնին իշլինն էհէմիլլէթի հօզ
տըր: Եանլը՛չ պիր թատալվուր: Իսթիխտամ
էտիլէպիլմէք հազարէթ տէյիլ իմթիյաղ տըր,
իսթիխտամ էտիլլէմէյէն պիւս չիւպհէ իսթիւ-
տամ էթմէյէ տախի դայր ի միւնասիպ վէ
դայր ի մուգթէտիր տիր: Նիչէ կիւքսէք մէ-
մուրիլլէթ սահիպի օլան գաթլար միւսթէխ-
տամ տըրլար, էզճիւմէ, գուլմիւնիւլար,
պանգալար վէ պանգալարըն միւտրլէրի իս-
թիխտամ էտիլլիյօրլար: Լօրա ֆիլնէր, Խըտիվ
վէ րէիս Ուիլսըն կիւքսէք տէրէճէտէն միւս-
թէխտամլար տըրլար:

Այրը իշ սահիպի օլմազըրըն քէնտիլնէ
մախսուս հիւրրիյէթի վէ սաիր պիր չօզ էյի
ճիհէթլէրի վար իտիյի աչըզ տըր, վէ կէնճլէ-
րիմիլլին այրը իշ սահիպլէրի օլապիլմէլէրի աւ-
զուլը տըր: Պունընլէ պէրապէր, էլիւլմ այրը
պաչընա իշ սահիպի օլանլարըն էքսէրլինին
վազթըյլէ միւսթէխտամ իտիլլէրի տախի պիր
էմր ի վազը տըր: Վէ ինքեար էտիլմէզ պիր հա-
զիգաթ տըր քի անլէրին վազթըյլէ իսթիխ-
տամ էտիլմէլէրի անլէր իշլին էն էյի պիր
մէքթէպ օլմուլ վէ պու կիւն թիճարէթտէ
թուլտըզլարը մուհիմ մէվգիլլէրին թէմէլ
թալընը գօյմուլ տըր: Շէօյլէ քի իսթիխտամ
էտիլմէքլէ օլտուգճա թէճրիպէքհար օլարազ

պիր իշէ թէչէպպիւս էթմէք տահա ֆախտէլի տիր :

Շու հոգթա տախի տէրխաթըր էտիլմէք կէ-
րէք տիր քի , պաշգասընըն իտարէսի ալթընտա
էյի իշ կէօրէպիլէն չօք կէնճէր այրը պաշլա-
րընա իշ իտարէ էտէպիլմէք գապիլիյէթինտէն
մահրում սըրլար : Պու կիպիլէր այրը իշ պա-
շընա կէչմէք խիւլհասընտան պիւսպիւթիւն
սարֆը նաղար էթմէլէր էն աղիլ պիր մէսլէք
իթթիխազ էթմիշ օլուրլար :

Յ. Ախլազի միւսնէյիպիլի : Կէնճէրիմիզին Թ-
տէմ ի մուլմաֆֆադիյէթինտէ էն պէլլի իշ կէօ-
րէն անլազի միւսնէյիպիլիք տիր : Թիւրքիանըն
ճարգճա փաք վէ սըճադ ախլազի քիւրէի
համասընա ալըմըլ օլան կէնճէրիմիզ : մէմա-
լիքի էճնէպիլէնին մուղիրը ախլազսըլըդ
միքրօպլարը իլէ թէաֆֆիւն էթմիշ մուհիթլէ-
րինէ կիրտիլքէրինտէ , էտնա հայլանի տույ-
ղուլարա դարը միւտաֆաա ի նէֆտէ չալը-
մազտան իսէ քէնտի քէնտիլէրինի ախլազսըլ-
ըդ ազընթըսընա վէրիյօրլար : Պու իսէ կէնճ-
լէրիմիզին մատտի վէ մանէվի թէտէնիլէրինի վէ
գապիլիյէթլէրինին սուի ի սթիմալընը վէ արթըդ
մուլմաֆֆադիյէտ իւմիւտինտէն պի պէհրէ օլա-
րադ , սէֆիլ , փէրիչան վէ ըզդիլանէ իմրար
էօմր էթմէլէրինի մուճիպ օլույօր : Եազը՝ գ քի
պու պի գալալըղըն պու գատար վէխիմ նէ-
թիճէլէր հուսուլէ կէթիրտիլինի փէք աղար
կէօրիւպ ալըղըյօրլար , էքսէրիյէթ իսէ պու
կիրտապա պիր տէֆա տիւշուլքտէն սօնրա
արթըդ կէրի տէօնմէլիյէ տիլլէրինի թա-
գաթսըղ պուլույօրլար :

Իմտի , կէնճէրիմիզ պալատէ մէզքիւր
խուսուսլարը նաղարը իթիպարա ալարադ իշ-
լէրլէր իսէ իգթիտարլարընա կէօրէ մուլմաֆ-
ֆադիյէթէ նաիլ օլաճաղլարընա միւթմէլին օ-
լապիլիլէր :

ՏԻՆԻ

“ԳՐԻԹՅՈՍ ՅԱՐԵԱՆԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՐ,”

ՎԵՐ. Կ. ՅԱՐՈՒԹԻԻՆԵԱՆ, ՄԱՐՍԵ

Պու իսպէր իչիւն Եէհուտիլէր մէյուս օլ-
տուլար , Սաղաթիլիյէր՝ անը պուլման սայտը-
լար , Սիկէպիլիլէր՝ թէնգիտ վէ միւմիլէր անը
նէշր էթտիլէր : Պունա ինանալը՝ մը :

Ինանամադա փէք դուլվէթլի սէպէպլէր վար
տըր : Պօղոս , Պետրոս , Յովհաննէս վէ Մատ-
թէոս կիպի ընտուլար , Մատթէոս , Մարկոս ,
Ղուկաս միսիլլու չակիրալէր , վէ անը փէքէյի
պիլէն վէ թէսլիմ ի ըուհ էտէրքէն հանընտա
պուլունմուշ օլան դարըլար պունա չէհասէթ
էյլէտիլէր վէ չէհասէթլէրի հէր վէճիլէ մագ-
պուլ սալըմալը տըր :

Օ՝ Պօղոսա Շապ հօլունտա , իքի չակիրտէ

էմմաուսա կիտէրքէն , Թօվմասսըղ վէ Թուլ-
մաուլէ ընտուլարա պիր օտա իչինտէ , պէշ հիւզ
պիրատէրլէրէ պիր տաղոտա , հէտի ընտուլարա
թիպէրիա տէնիպի սահիլինտէ , օն պիրլէրէ
ուրուճ տաղընտա , Մաղտաղիլալը Մարիամա ,
Պետրոս վէ Յակոբոսա ֆարզլը մահալլէրտէ
կէօրիւնտիւ : Պօղոս անը կէօրաիւլի սըրատա
Անը հալանճը վէ էօլիւ ատա էտիպ թէվապի-
սինի մահվ էթմէք խըշմըլլէ տօլու իտի : Դա-
րըլար սէվինճ վէ գօրիւս իլէ տօլու պիր հալ-
տէ մէզարտան տէօնիւյօրլար : Մաղտաղիլանլը
աղլայօր , իքի չայիրալէր Անըն էօլիւմիւնտէն
տօլայը մէյուս վէ ընտուլար գօրիւլարընտան
նաչի պիր օտայա գափանմըլ իտիլէր վէ հէ-
տի չայիրալէր տէնիգտէ պալըդ անլայօրլար
իտի : Վէ Յիսուս քէնտիլինի անլէրէ տիրի կէօս-
թէրտիլինտէ , անլէր իլէ սէօյլէտի , հօլմուլըդ
էթտի , իսթիգպալարը իչիւն անլէրէ էվամիր
վէրտի վէ վատարը իլէ անլէրի ճէսարէթ-
լէնտիրտի :

Պու չահիալէրին չէհատէթինտէն աչիքեար
ույր քի , անլէր պաթիլէթ ի թամմ վէ այըդ
հալտէ օլարադ Անը կէօրաիլէր , քէլամլարը-
նը իշթտիլէր , վուգուաթը իսթրարընտա
սաղաւարը , պատէհու միւպալաղասըղ ,
գաստսըղ , թէասիւպտէն արի , ամմա սատէ
վէ ճիտտի թարգոտա պու վաղըն հագըղտա
չէհատէթ էյլէտիլէր : Անա տաիր ալանի սու-
րէթտէ , պէօյիւք գալապալըղա տէտիլքէրինէ
ինանամադ հիշ իսթէմէյէնլէրէ գաթի սուրէթտէ
վէ արղու իլէ սէօյլէտիլէր վէ վաղ էթտիլէր :
Հէյքէլտէ , սինաղօղտա , գալմա , պէօյիւքլէրէ
Եէհուտի վէ թաիֆէլէրէ , Երուսաղէմտէ , իէ-
հուտիսթանտա , Սամարիտա վէ միւնթէհա ի
գէմինէ գատար պու վաղըն անլէրին վաղ վէ
թալիմլէրինի մէրքէզի իտի : Բէնտիլէրէ էօյ-
լէ կէօրիւնտիւ քի , էյէր պու վաղըն սահիհ
տէյիլ իսէ , քէնտիլէրին վաղարը պօշ , սամի-
ուլուն իմանը պաթըր վէ պիւթիւն էօմր թէ-
մէլիպ տիր :

Պիզգաթ Երուսաղէմտէ , պու գըյամըն
վաղը Յիսուսուն էօլիւմիւնէ գաստ էյլէմիշ օ-
լան Եէհուտիլէրի մահիւմ տէյու իլան էյլէ-
տիլինտէն , պու վաղըլարը թէքիպ վէ ըլու-
վայ էթմէյէ սօն տէրէճէ արղուլու օլան չօք
քիմմէլէր պուլունմադտա իտի : Պու մէրամ-
լարընա վասըլ օլմադ իչիւն իճատ էյլէտիլքէ-
րի պիր հալան տա ֆախտէսիզ օլուպ պէրանի
իլէ պիր իշ կէօրմէքտէն աճիպ իտիլքէրինի

կէօրտիւքէրինտէ, գուժվէի ճէպրիյէ իլէ անլէրի սիւքիւթէ չալըչալըւար: Յագաթ պու պապտէ ճիւմլէ ճէհալէրի պօշա տիւշտիւ վէ պու վաղըայա իման կէթիւրէն հնալիտէն քիւ լիսալար, պիրի պիրի արգասը սըրա թէչէք քիւլ էյլէտի:

Պագ Յիսուսուն գըյամընա իման վէ չէհա տէթ էտէնլէրին էօմրիւ նէ աճիպ թէպէտալու լաթա ուղրաար: Պօղոսուն Յիսուսուն կէօրմէ սի անըն էօմրիւնին նիշանկեանընը պիւս պիւ թիւն թէպալի էյլէտի: Նիկիւրմի սէնէ օ պու վաղըայա ինանսըղը իչիւն, նէ՝ էլէմլէրէ, նէ՝ զանմէթ վէ մէշաղգաթլարա թէհամմիւլ էյլէտի: Գըյամ էտիպ Բէնտիւնի տիրի կէօսթէրմիշ օլ տուղու իչիւն «Մատուպ Յիսուսա» տաիր օլ ւան վաղ քէնտիւսինէ նէ՝ էպէտի վէ ճէլիլ պիր հագիգաթ իտի: Պու պապտէ պիր հալանճը շահիտ օլմագպան օ նէ՝ դատար գօրգար իտի:

Պու իման տիկէր րէսուլար վէ շայիրտէրին էօմրլէրինտէ նէ ազիմ թէպէտալու լաթ իճրա էյլէտի, հէման պիր գաչ կիւն էվվէլ ա նա տաիր նանքէօր վէ գօրգապ օլանլար Եէ հուտի գալմընըն շուրէֆասընը Անը սալպ էյլէմէքլէ միւճրիմ իտիքլէրինտէն տօլայը ալանէն իթհամա ճիւրաթ էյլէտիլէր: Անլէր չիմտի նէ՝ ֆէտաքիար, նէ՝ ճէսուր վէ նէ՝ կէնիշ ֆիքիւրլի ատէմլէր օլմուշ իտիլէր: Պու նա պիր սէպէպ, պիր թէֆսիր վար, անլէր «Բապպ գըյամ էտիպ իճլալ օլունտու» տէյու ինանսըլար:

Սալթ պու վաղըա իլէ թէֆսիր օլունապիւլէն պաշգա չէյլէր վար տըր: Մէս. Յիսուս Արիմաթիալը Յովսէփին մէզարընա գօնտուգ տան սօնրա մէզարըն աղղընա պէօյիւք պիր թաշ հուվարլայըպ անը պէքճիլէրէ թէսլիմ էթ տիլէր, ֆագաթ իւչիւնճիւ կիւնտէ մէզար պօշալընը տէյու էն էվվէլ տիւշմէնլէրի չէհա տէթ էթտիլէր: Նէ՝ օլմուշ իտի, օլ ճէսէտ տիւշմէն մի հօգաս տօթթ էլինտէ մի իտի: Տիւշմէն էլինտէ օլսա իտի հէման էլլի կիւն նիհայէթլինտէ Նրուսաղէմտէ, պիրլէրճէ ա տէմլէր հուզուրոնտա Պիտրոս այաղա գալըղպ «Բապպ գըյամ էթմիշ տիր» տէյու վաղ էյլէ տիլինտէ անը սիւքիւթ էթտիւրմէք իչիւն գուժվէի ճէպրիյէյէ միւրաճաթ էտէն Նէհուտիլէր նի՛չիւն կէտլէրինտէ օլան էօլիւ ճէսէտի մէյ տանա չըգարարապ, պիր տարպէ իլէ շու մլէֆ թէրլիլէրի լալ էյլէմէտիլէր: Տօսթլարը էլինտէ իտի իսէ, նէ՝ մուճիպլէ անլէր շու էմր ի սըր:

գաթը իճրա էտէճէքլէր իտի: Նալան իւզէրլինտէ պիր տին թէէսիս էթմէք իչիւն մի: Շու շահիտլէրին էօմրիւնտէ պէօյլէ պիր հալանը իրթիքիապ էթմիշ օլտուգլարընը իսպաթ էտէճէք պիր տէլիլ հօգ տըր: Օլ կիւնտէն ի թիւպարէն զէմլինտէ պիր քիլիսա մէվճուտ տըր: Պու հէյէթլին ասլը Նէհուտի սինաղօ զունտան հա տիւէր պիր տին թանգըմընտան տըր տէմէք միւմքին տէյիլ տիր: Կորնիոս տա պիր թագըմ ատէմլէր գըյամը խուսուսընէ տա չիւպհէյէ զանիպ օլմուշ իտիլէր: Բէսոնէ անլէրին պու չիւպհէսինի հալլ էյլէմէք իչիւն Բրիստոսուն գըյամընը անլէրէ իսպաթ էյլէրէք մէսէլէյէ էնճամ վէրտի: Պու վէ էմալի վաղըալարըն թէֆսիրինէ պէս պիր հօլ վար տըր—«Բրիտոսա մէզարտան գըյամ էթմիշ տիր» «Ալլահ անը գըյամ էթտիրաի» Եօգ լսէ, Արիմաթիալը Յովսէփին մէզարը Յիսուսըն վէ Նրիսթիյանլըղըն մէզարը օլանապ իտի: Պավր պիլէ՝ Բրիստոսուն գըյամընա իման էթմէյէրէք հիչ տէյիլ Պօղոս րէսուլուն էօմրլէ թարիսին պէօյիւք պիր մուամմասը օլուր ի տիլինի թէսլիմ էյլէմիշ տիր:

Բրիստոս հագիգաթին գըյալ էքիւշ Տիր: Իմ աի հայ օլան Բրիստոսուն հայաթը պիղի էսնա էօմրտէն հօգարը թութմալը վէ պուրատա կիւնահըն գուժվէթլինտէն խէլաս պուլարագ, Խօնիւնիւղ իլէ պու գըյամա պիղ տէ շահիտլէր օլմալը իղ:

ԷՕԼՍԷՍԷԶԼԻՅԻՆ ՏԷԼԻԼԷՐԻ

Էօլիւմտէն սօնրա պիր չէյ վար իտիլինէ ինանաճապ սէպէպլէրիմիղ վա՞ր մը տըր: Էն պէօյիւք ինպիլիգ ֆէյլէսուֆ Պագօն տէյօր քի, «Ինանլար էօլիւմէ, չօճուգլարըն դարանլըգ պիր օտայա հաղաշարգլարը իչիւն կիպի սուրէթտէ իսավֆ իլէ հաղաշըրլար» թօլսթօյ «Էօլիւմ պիր րիւյա տըր քի արգասընտա ույսնմագ վար տըր» տէյօր: Ասը ր հագըրըն էն մէհուր ալիմլէրինտէն Օլիվըր Լօճ, «Էլպիսէ չախսիլէթի կէօսթէրմէտիլի կիպի ճէսէտ տախի բուհը կէօսթէրմէղ: Էօլիւմ անճապ րուհուն թէզահիւրաթ վասըթասընը օրթատան գալտըրըր: Մուղիգ ալէթի պօզուպ տա մուղիգաճըյա սօգանմամայա պէնգէր: Էօլիւմ անճապ մատտի գուժվէթլէրին ֆիլան սուրէթտէ թէրքիպիլին էնճամա կէլմիշ օլտուղունը իսպէր վէրլըր, ֆագաթ, իթթիլալ տէրունի, իրա տէթ, իզգէթ ի նէֆս, մուհապլէթ վէ հայրէթ,

լայեմուկութեամբ իւր թէմորէն Ետիմիոյ օլուպ ասլա հիշելիցէ միւսնէն օլմազարոյն Ետիմիոսէն պու զաթլարըն Եֆրեմարըն՝ ինսան ճէսէտի քէնտի իւզէրինտէն պիր Ելպիսէ տթար կիպի տթար :

Օտամտա պիր պէօճէք վար տըր, քի ալարտան պէրու Եթրաֆընա քէնտի թապութընը Եօրիւյօր իտի : Պու կիւն օրատա պիր քէփէնէք հառըլ օլմայա պաշլամըլ տըր, վէ հապաշ հապաշ հարաքէթ Ետիպ շէքիւտէն շէքիւէ կէչէրէք գանատլար փէյտա Ետէճէք, գօզատան տըշարը չըպըպ ուշաճադ վէ չիմտինք քիւտէն պին գաթ կիւզէլ պիր վարըք մէյտանա կէչէճէք տիր : Շու պէօճէյէ պազան անտէ պիր քէփէնէք կէօրիւր մի, կէօրմէզ մի պիւմէմ, շուտու պիւրիւր մի, օ՛ պիրադտան դօղայա վէ քէփէնէյէ թէհաճվիւ Ետէճէք տիր : Պուրանտա պիր հէնի հայաթ վար տըր քի, հէնի շարթլար վէ հալ ու քէփիյէթլէր թաճթընտան քիւլլիյէն հէնի պիր վարըք տըր : Պու թէշպիւտէն անլարըք քի, բուհ տաթի պիր մէզարտա հաթօտ մաղարտա գալաճադ հէրտէ քէփէնէք կիպի քէնտինի իհաթէ Ետէն Ելպիսէլէրինի իւզէրինտէն աթըպ պիհոտուտ մէսափէտէ մէվճուտ օլաճադ տըր :

Թապիւթա նազար Ելլէտիյիւիտէ, ինսանա կէչէնէ գատար անը հէր շէյտէ քիւմիլ կէօրիւրիւք : Ինսան անճադ նաթէմամ տըր : Հալվան տօղար, չապալար, թէօրէր վէ Եօլիւր : Անըն Եօմրիւնիւն մաղսէտի չապալամադ վէ թէօրէմէք տիր : Լաքին պուշլար ինսան իչիւն մաղսէտ տէյիլ վաւըթա տըրլար : Թօխուտ պիր ֆիտան մէյտանա կէթիւրի, ֆիտան պիր չիչէք հառըլ Ետէր, վէ չիչէք թէքարէն թօխուտ մէյտանա կէթիւրի : Պէօյլէճէ պիր մէյվէ՛ ֆիտանը, ֆիտան՝ աղաճը, աղաճ՝ ղօնչէլէրի, ղօնչէ՛ մէյվէյի թէվլիտ Ետէր վէ տաթի թէմամ օլուր : Անտէն ֆաղլա պիր շէյ մէմուլ Եթմէյիլ : Լաքին ինսանա կէլիւտիքտէ օ տօղար, պէօյիւր, ամմա Էնճամը պո՛ւ մը տըր : Ասլա, պիդ հիսս Ետէրիլ քի, ինսան՝ հայվան հաղաճ կիպի տէյիլ տիր, տաթիէ նաթէմամ գալըյօր, օ պիր տաթիէ տէյիլ անճադ տաթիէնի գըսմը օլան պիր գալա տըր : Անա պաղըպ, անտէ պաշլա պիր շէյ կէօրմէք իսթէրիլ :

Բուսսօ պիր տէֆա տէմիլ տիր քի, «Էյէր բուհուն Եօլմէմէլլիյինէ պու տիւնհատա ֆէպատըն գալէպէսիտէն վէ հազիգաթըն մաղ-

լուպիյէթիւնտէն պաշլա պիր իսպաթ կէօրմէք՝ սէմ պիւլէ, հալընը պու տէլիլ՝ Եօլիւմտէն սօնրա հայաթըն պուլուտուղուտա չիւպհէ Էթմէքտէն պէնի մէն Ետէպիլիւր իտի : Պու ումուտի անէնի վէ ինթիլամ օրթասընտա Եօյլէ տէհչէթլի պիր թէնագուլ պէնի անըն իչիւն պիր թէֆսիր արամագլըղա պէնի մէճպուր Ետէր իտի վէ տէր իտիմ քի պու ֆանի Եօմրաէ հէր շէյ պէնիմ իչիւն խիթամա Երմիլ տէյիլ տիր : Կէչէճէք օլան շէյլէր մաղլինին անէնիլ-սիզլիյինի տիւզէլտէճէք տիր :

Մէզարտան Եօթէ պիր տիւնհա պուլուտուտուղուտա գապուլ Եթմէք, աճէպա օրանըն անվալընա տաթի տէլիլլէրիմիլ վա՛ր մը : Կիտէճէյիմիլ տիւնհա հազիլընտա պիր շէյ պիւլիւմիյիլ : Չօճուղուղուտա, ալտէթ Եթմիլ կէմի թաթիլլէրինին նազլ Եթաթլէրի հիքհա՛յէլլէրի դայէթ մահղուլիլլէթ վէ մէրադ իւլէ տիւլէր իտիմ : Պու հիքհայէլլէրտէն պաղըլարը գըսմը հազիգաթ իտիլէր : Պէնիմ հազընտա իչիլթիլլէր լաքին ալա կէօրմէմիլ օլտուղուտ մէմէքէթլէր հազընտա պաղէն հիքհայէլլէր նազլ օլուտմագլէ պէրապէր, տէտիլլէրինին տօղրու օլտուղուտ կէօսթէրմէք իչիւն օ մէմէքէթլէրտէն կէթիւրմիլ օլտուղարը պաղը նուտուլլէրի տաթի կէօսթէրաթլէրինտէ չօդ քէյֆլէնիւրտիմ : Տէտիլլէրինի գապուլ Ետէր իտիմ, ղիրա պիւրի իտիմ քի կէօսթէրաթլէրի էչիւ պաշլա մէմէքէթլէրտէ պուլուտմաղլար : Պիր գաթ վար քի Օ՝ օ պիր տիւնհայա կիթմիլ տիր : Օ հաշատը Եօլսիւ վէ թէքար գըյամ Եթտի : Բրիստոս օ տիւնհատան պիղէ նուտուլլէր կէթիւրտի վէ պիղէ օրանըն աճալաթընը կէօսթէրտի : Տիւնհա երւղիւնտէ Յիսուս Բրիստոս սիյէթիւնտէ պաշլա հիչ պիր ատէմ տօղմամըլ տըր : Քօլօմպօս՝ Ամէրիգատան երլիլլէր վէ ալթուն, Սըր Ուօլթըր Բալէյ վաթաթէս վէ թիւթիւն կէթիւրտի : Պուշլար անլէրին նէրէլլէր կիթմիլ օլտուղարընըն ալամէթլէրի իտիլլէր : Բրիստոս օլ աճալա հայաթըն նիւտուլլէրին կէթիւրտի : Պէօյլէճէ կէչէճէք տիւնհանըն մահիյէթի հազընտա պիր թասալվուր թէշքիլ Ետէպիլլիւրիլ :

Ֆ. Վ. Բօպէրթսօն ինանըր իտի քի, Եօլիւմիւղիւք իչիւն Էն պէօյիւք իսպաթ. թապիւթըն թաշիլլինտէն, գըշ մէզարընտան պահարըն գըյամ Եթմէսիւնտէն վէ քէփէնէյին գօղապան ուշամարնտան ղիյատէ, Ալլահըն

քէնտի ելիլէ ինսան գալպինին տիվարլարընա էօլմէմէզլիք եազմըլ օլմասը տըր: Նէ մէմէքէթ վէ նէ րէնկտէն օլուրսա օլսուն, հէր գալմըն տէրուհինտէ կէլէճէք հայաթ եազմըլ տըր: Չինլիլէր քէնտի էճտատընա իպասէթ էտէր-լէր իտի, Ամէրիգա Հինտիլէրի քէնտի մէզայր-լարընա չըպուզ վէ պալթա գօյառուրուրար իտի, Աֆրիգալըլար նաչլարըն պաչը ուճունա պիր գապ կէմէք զօրլար, Հինալէր իտէ օ պիր տիւնհատա տախի հանլարըն-տա պուլունմալլարը իչին գարըլարը գուրպան էտէրլէր իտի: Շիմտիյէ գա-տար, պու իլք հիսս ի թապիի հայա ինսանտան չըգարըլմամըլ տըր: Սալմօն պալըղընըն հալ-րուսը նէհրին մէնպալընտան եօլա չըղըպ տա-մա պիր աէնիդէ կէթիլի: Եուվանըն իչինտէ գուվլէթլէնմէք իչին գանատլարընը չըրփան զըրլանղըն հալրուսը միւլայիմ ճէնուպ ի իգ-լիմէրէ կէօթիլրէն եօլլարը հիսս ի թապիիսի իլէ պուլուր վէ հիչ պիր վաղթտա հանլմազ: Միւմքիլի մի տիր քի գուչըն գանատլարընա ճէվ ի հալայը, պալըղըն քիւրէքլէրինէ իտէ սուլարը իհզար էթմիչ օլան Ալլահ՝ ինսան գալպինէ հազմըլ օլտուղու քէնտի վատը իւ-զէրինէ կիւլսին: Ճիւմլէ ինսանլար եալանա իրթիքեապ էթսէլէր պիլէ Ալլահ քէնտի սէօ-զինտէ ոատըգ տըր: Մարթինօ՝ փէք մանա-տար պիր սուրէթտէ տէմիչ տիր քի, «էօլիւմ» օ պիր տիւնհատա միւսթէմլէքէլէր թէհսիս էթմէք իչին, Ալլահըն իսթիմալ էթտիյի պիր վալըթա տըր: «Կիւզէլ պիր սէօգ! Էօլիւմին մուալէնէթի օլմասա իտի Ալլահըն սարալլարը սիւքիւթ վէ գօնաղլարը պօչ գալաճապ իտի: Պունտան պիրոզ էվլէլէրի, իզտիվաճընտան փէք ազ սօնրա իչինին զըրըլմասըլա ինկիլ-թէրրատան Ամէրիգայա հիճրէթ էթմիչ օլան պիր կէնճէ Շիքադօտա րասթ կէլաիմ, վէ պանա չէօլլէ տէյօր իտի, «էվ իսալընըն, պէ-նիմ կիթմէմէ միւսաատէ էթմէլէրի քէնտի-լէրէ փէք աղըր կէլիյօր իտի: Լաքին չիմտի, կէլմիչ օլտուղումա էփէլիճէ սէվինիյօրլար:» Բիւչիւք քիպար պիր էվ կէօսթէրէրէք, սէօ-զինտէ տէվամ էթտի, «Կէլ հաթթա, գարըմըն կէլմէսինէ ինթիզար էտիյօրում, անըն սէվ-տիյի սուրէթտէ էվիմի սիւսլէյօրում: Իւմիտ էտէրիմ քի կէլ սէնէ, փէտէրիմ վէ վալիտէմ տախի կէլիլէր: Ահ էֆէնտի, պէնտէն նէ՝ գատար կիւճ ալըլալար, լաքին չիմտի իս-յալ էտէմէգալինիզ քի պէնիմ կէլաիյիմ իչին նէ՝ գատար սէվինիյօրլար:»

«Պէնիմ փէտէրիմին մէսքէնիտէ պիր չօգ գօնաղլար վար:» «Էօլիւմ» ինսանլարըն օ պիր տիւնհատաքի միւսթամէրէլէրէ կիթմէլէրինէ պիր վասըթա տըր:» Ինսան էօլմէզ, էօնճէ կիտէր:

ՎԵՐ . Ն . Դ . ՏԱՆԻԷԼ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՏԵՐՈՐ ԵԱՓՐԱԳԼԸ ԵՕՆԱՍ

4.

Հինտի՝ «Աման, չու չափղընըն հաղղընտան կէլտէ, նէ իսթէրսէն վէրիլիմ», տէտի: Էօ-մէր, «Ալինին տէտիլինի գապուլ էյլէ, վէ պէնի սէնին հէրինէ վէքիլ թային էթ, գօրգմա», տէտի:

Իմտի Հինտինին թալէպի իւզէրինէ, գատը Էօմէրէ միւսաատէ էյլէտի: Վէ օ գալըրպ ճէ-վահրիճիլէ տէօնէրէք «Պու ատէմին գութուսու գաչ օգգա կէլիլ» տէտի: Ալի 10 օգգա կէլիլ, վէ փազարըղըմտա տուրույօրիմ, Ճիստէտէ պուլունան հէր նէ շէյտէն իսթէրսէ, պու ա-ղըրըգտա իսթէտիլինի իքի սաաթտան կէթի-րէմէգաճմ, փազարըգ ֆէսիս օլմուչ տըր:» տէտի:

Էօմէր ճէվապէն, «Իչթէ սանա իքի սաաթ մէօհլէթ, սէնտէն 10 օգգա գարընճա գանատը իսթէրիմ», տէտի:

Ճէվահրիճի ճէվապէն, «Պու իմքէանսըղ պիր շէյ տիր: 10 ատէմ ալթը աչ չալըչսա պունու հափամազ: Սիզ չօճուգճա սէօզլէր սէօյլէյէրէք մահքէմէ իլէ էյլէնիյօրսընըղ» տէտի:

Գատը՝ «Ճիտտէտէ գանատը գարընճա վա՞ր մը տըր», տէյու սիւալ էտինճէ, թիւճ-ճարլար կիւլէրէք, «Էլպէթ վար, օնլար պի-զիմ մէմէքէթին պէլասը տըր», տէտիլէր:

Գատը, «Ալի, եա վատընը իճրա էթմէլիսին եա գուլուր կէրի վէրմէլիսին: Պու կէնճ, պէօլլէ պիր փազարըղա կիրմէքլէ ահմաղըղ էթմիչ տիր, չիմտի պէօլլէ պիր թալէպտէ պուլուն-մասըտա ահմաղըղ տըր: Լաքին Ալի տէ փաղար-ըղտա գաղանսըղընը պունտա զայ էյլէտի: Ատալէթին իքի թէրազիսի օլմազ, հէր փա-զարըգ շէրիաթ հաղարընտա մուգատտէս տիր: Եա օն օգգա գարընճա գանատընը կէթիլէ-ճէքսին, եա Հինտիյէ գուլուր իատէ էտէ-ճէքսին», տէտի: Հաղըր պուլունանլար: «Հազգ սիճիլ», տէտիլէր: Հինտի քէյֆինտէն Էօ-մէրին պօյնունա սարըլըպ, անա թէչէքքիւ-րաթընը պէյան էյլէտի: Պունուն իլէ տէ գա-նաաթ էթմէյիպ, պիւլպիւլ կուճուրթասը պէօ-յիւքիւլիսինտէ իւչ էլմաս չըգարըպ, անլէրի Էօմէրէ թաղտիմ էյլէտի:

Մէքքէտէն էվէ տէօնտիւքլէրինտէ փէտէրի Էօմէրէ՝ «Օղոււմ նէ հափալըն պու կիւն պիզիմ

«Էօյլէ եա՛,» տէտի տօգթօր խթիղաքեաւրի պիր սուրէթատէ վէ փիփօսունու տօլտուրուպ թիւթիւտէրէք, պիր էճնէպի մագամ ըսլըգլամայա պաչլատը:

Թօփալ Հաֆրզ, «Մէլուն օլտուն պու քեաֆիրէր: Կէլ օղուն, պու հէրիֆ» աղլընտան քեֆիւր սաչլօր: Ալլահ պու էվրօփալըլարա պու մալիւմաթլարը՝ պիղի թէտիպ էթմէք իչին վէրմիշ տիր: Պու իթ կեալուրլար, պու հիւզտէն քէնտիլէրի տէ ճէհէնէմտէ հանաճաղար: Անլէր Ալլանը գուվվէթի իլէ իչլէր վէ անըն րահմէթինին էպէտի միւճիգէսինտէն իսթիֆատէ էտէր իքէն, գալգարլար անը ինքալար էտէրլէր: Երգը կիթ տինսիզ, սէն աղգասընը Ալլահ տէնտէրմիշ օլան պիր նանքէօր սին» տէտի:

«ՊԻՐ ՀԱՋԻԳ ՄԻՄԱՐ»

1 Կորն. 3, 10:

Փրօֆ. Ալիքսան Յ Պէղճեան, 1837 տէն 1913: Իշթէ քէնտի գալմընըն սաատէթ ի հալնա վէ աստէմլէր արասընտա Մէլէքիւթ ուլլահըն թէրվիճինէ ուզուն միւստէթ զայյուր վէ միւսսիր սուրէթտէ հասը ք նէֆս վէ սարֆ ք մէնայի էթմիշ օլուպ եիւքտէք իտէալլար վէ լէքէսիզ սաֆվէթ իլէ միւթթասըֆ օլան պիր հայաթ ք նատիտէ!

Պու մուհիպպի ճանպէրապէրիմ, սատըզ վէ միւսթահսէն րէֆիգիմ օլան գաթըն զասաֆիլ վէ ասուտէ տիլ իլէ իրթիհալ էթտիլին իշթալիլիմտէ տէրունիմտէ պիր պիրինէ մուխալիֆ տէրին հէյէճանլար գուհուր էլլէտի, պիր թարաֆտան զայի վէ քէտէր, տիկէր թարաֆտան գաղանձ վէ մէսէրէթ! Զանն էտէր սին քի, Այնթապ, Մէրքէզի թիւրքիա գօլէճ, Կիլիկիա միւթթիւնը, վէ թիւրքիատա իրիսթիլան էմր ի թալիմ ու թէրպիլլէսի, անըն հուգուրունտան մահրում օլտուգլարը իչին թամմ էսքի ֆաալիլէթի կէօսթէրէմէյէճէքլէր, եինէ տէ չօլ Միւնէվլէր սահիլտէ պիղի պէքլէյէն վէ սալըլարը կիւնտէն կիւնէ արթան րէֆիգլէրիմիզ անըն օրայա սէլիմէն աղիմէթի սէպէպիլնտէն տահա գիյատէ միւպթէհիճ վէ սիմա՝ մալարը տահա թապան օլմուշ տըր: Իմաի պիղ անըն զիյանընտան տօլայը եիւզլէրիմիզի էօրթէր վէ պաչլարըմըլը հիւզն ու քէտէր իլէ էյէրիզ, լաքին անըն մէպղուլ վէ պաղի մէյվլէլէրլէ տօլու հայաթընտան վէ րապալըմըլըն սիւրուրունա րահաթ րահաթ տուխուլունտան տօլայը չիւքր ու մէսէրրէթլէ էն եիւքտէք փէրտէտէն ալարադ իճրա ի թէրէնսիւմ էտէրիզ:

Անըն զէվճէ ի միւսթէրէմէսինէ, էվաալարընա վէ անտէն մահրում գալմըլ օլան ճիւմլէ աիլէ խալգընա պիղիմ էն տէրին վէ էն րազիզ իշթիւրաքըմըլը պէյան վէ քէնտիլէրի կէրէք միւթէվէֆֆանըն կէրէք պիղիմ իւլլասաքեարըմըլըն մուհապպէթ թէսէլլիսինէ հէվալէ էտէրիզ:

Միւթէվէֆֆա իլէ արամըզտա 30 սէնէ տէվամ էտէն մահրէմանէ տօսթլուգ վէ րէֆադաթ էսնասընտա անըն պիր մուալլիմ վէ իրիսթիլան իշճի մագամընտա իհրաղ էլլէտիլի էվսաֆը չիմտի նագարըմ էօսինէ կէթիւրէրէք օ պապտէ հիսս ի թազալիլիմի պու հաղընլարտա Բահնիլան թարիգիլլէ պէյան էթմէքլիլէ արզու վէ իւմիտ էտէրիմ:

Ա. ՖՈՒԼԸՐ

Հօս Կարօս, Գալիֆօրնիա
1913 Մարտ 19

ՄԵՅՏԱՆԸ ՀԱՐՊՏԱՆ

[Շու աքիսէֆի մէքուպը Մարաշը օն պաշը Դարեգին Պուշլըր մուհարկահիլնէ պաշայաճագլարը կիւնիլն ագշամընտա տըր հաղմըլ վէ հարպսա ֆհսիսի վուրուպ սիւշսիսէ հանընսաֆի պիր ռէֆիգիլնէ վիւմիշ սիր: Պու զարուհանի հայարա մալիֆ օլուպ ռէֆիգիլի աւսուրնսա օ հայարա շհահսէք երէֆսէ պուրունուշ տըր:

Բահնիլան]

Հարպ միւրէգի, Յունուար 25, 1913

Յիսուս Բրիստոստա ճիւմլէ սէվկիլիւ Ալլահըն էվաալարը վէ պիրատէր ուհէմիլիլէր սիղէ սէլամէթ, տիւնհատա էմնիլէթ վէ սաատէթ օլտուն, ամին:

Տօսթլարըմ, ճիւմլէնիղէ սօն նօգթալարըմտա սիղէ սօն նասիհաթըմ վէ եատիկեարըմ իմանընըզա տըր: Շիմտի, հարպ եէրինէ պիր պուլուգ սաաթ գալարադ օթուրմուլուգ, թօփ վէ թիւֆէնկ սէսլէրի իշթիլիպ, տիւլմէն գարըմըլտա տըր: Պու կիւն սաաթ օնտա կիճէտէն գալըզպ մուհարէպէ մէյտանընա կիտէճէյիզ: Պիլմէմ Բապալըն իչինի, Փէտէրին իրատէթի միւպարէք օլտուն վէ սաղ օլուր իտէք պիր տահա կէօրիւշիւրիւզ, եօզ իտէ սօնա գատար խօջճա գալըն...

Սէվկիլիւ տօսթլարըմ, անճագ պիր րէճամ սիղտէն չու տըր քի տիւնհատա Բրիստոս վէ պու էօմրիւն լէզզէթին տէնտօյմալըմ, վէ ինսան ճինսինին նօգսանլարընա տախի խըզմէթ էտէմէտիմ: Պու արզումա նայիլ օլմատըլըմ իչին էօլմէք իսթէմէյիպ պէլքի կէօզլէրիմ տախի աչըզ կիտէճէք տիր: Էյվահ... մուհիպ... տօսթլարըմ...

պու հասրէթիմի տիւնհատա սիզէ էմանէթ էտէրիմ: Խուսուսի օլարադ պու կիւն տիւն-
հատա պաշգա օլտոււմ, անձագ պու ինթիգա-
մըմը տիւնհատան ակմանըղը րէճա էտէրիմ:
Սիզէ կատիկեարըմ պու սըր, սիզէ պաշգա
կատիկեարըմ կօզ սըր. սալթ, սալթ
Քրիստոս վէ անըն շէհատէթի տիր: Պու հա-
տիկեարըմ իսէ սէմատան թաթմըլ օլտուղում
հայաթ սըր քի ատէմի սէմայա գատար թա-
զիզ էաէր: Է՛յ տօսթլարըմ, պու նօգթա-
նըն աճայիպ օլտուղունու սիզէ թադտիմ է-
տէրիմ, թէքրար է՛յ մուհիպ տօսթլար, էմա-
նէթիմ թէքրար սիզէ չու սըր, եանի օ դաթը
թազիզ էթմէք: Փաքէնէն տօսթում թատսըն,
թատան ալսըն, ալան սաթսըն, սաթան տա-
խի դազանըպ Յիսուսումու թազիզէթսին. է՛յ
տօսթլարըմ դալպիմ րահաթ վէ սէքին տիր:
Պունու չապա վէ աճը իլէ հազմայօրում, ան-
ձագ սիզէ օլան մուհապպէթիմի իմանլէ
տէրունիմտէ օլան սըրըր սիզէ թադտիմ էտէ-
րիմ, վէ է՛յ մուհիպ տօսթլար, չօղարընըլ տիւն-
հատա չօզ չալգանսընըլ իսէ աէ՝ չիմտի ու-
յանըպ տիւնհայա դալէպէ էտինիզ: Զօզ
տօսթլարըմ ույումուլ օլտուղարը իչին ու-
յանըրըմագ արզուսու իլէ տօլու իտիմ իսէ տէ
նայիլ օլամատըմ: Ա՛խ, ա՛խ... քեաշքի օլա
իտիմ... Լաքին մէյտանը հարպ պանա գըս-
մէթ էթմէյէճէք տիր: Է՛յ սէվկիւլիւլէրիմ, պի-
զիմ զիքրիմիզ իլէ տէյիլ, իլլա Քրիստոս իլէ
չօզ շէյլէր կէօրիւպ պիզի տախի ունուլթմայը-
նըլ. տօսթլար չօզ շէյլէր տիւնիւնտիւմ քի
հազայըմ լաքին շէհատէթ օլան պէշարէթի
հազարըմ: Ա՛խ, պէշարէթ, անը ունուտան
հայաթընը վէ գուվլէթինի պիլմէյիպ անըն
փէյինտէ հիչ միւհքէմ տէյիլ տիր: Սալթ ար-
ղում չու սըր քի գալպիմի սիզէ վէրէյիմ:
Լաքին է՛յ վա՛հ քի անա տախի մալիք օլա-
մայաճաղըմ: Խօշճա դալըն, էլվէտա՛, սիզէ, էպէ-
տիլիլէ գատար: Ախ. սուլհ օլմայան մէյտան-
տա հարպ սէսլէրի գուհուր էտիյօր, տօսթլար,
հիչ օլմազա սիզտէ տախի միւսալահա օլսուն
քի Յիսուս Քրիստոս թազիզ օլունսուն: Եօզ իսէ
սիզտէ տախի հարպլար վէ գալղալար էքսիք
օլմայաճագ սըր, նասըլ քի չիմտի պուրատա
պէօյլէ օլտու: Իմտի տօսթլարըմ, Քրիստոստա
սիզէ րէճա էտէրիմ, սիզտէ մուհապպէթ, սէ-
լամէթ վէ մէսէրրէթ տէվամի օլսուն, ամին:

Մարաշ աւսիդիերիսէն

օն պաօը

Գ.Ա.ՐԵԳԻՆՆ Վ.Ա.ՆՐԱՅԷԶԵԱՆԱՆ

ՀԱՖԹԱ ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ

ՏԱԽԼԻ

Մոնարքիպէ.— Հաֆթա դարֆընտա սուհա
տօղրու փէք մուհիմմ աւըմլար ալընմըլ սըր:
Օլ տէրէճէ քի կէրէք էվրօփատա կէրէք Տէր Ի
սաատէթտէ մուհարէպէյէ արթըզ խիթամ
պուլմուշ նազարը իլէ պազըլմագտա սըր: Զա-
թալճատա թարաֆէյն օրտուլար թարաֆընտան
պէյազ պայրազլար շէքիլիպ մուրախսալար
պիրպիրի իլէ կէօրիւշմիւշլէր վէ Ապրիլ 10ընա
գատար մուհարէպէյի թաթիլէ գարար վէրմիլ
տիրլէր: Տու միւստէթ խիթամընտա թարա-
ֆէյինն արզուսու իւզրէ թէմտիտ օլունաճագ
սըր: Խուսուսէթէ թէշէպպիւս օլունմագտան
48 սաաթ էվլէլ խապէր վէրլէճէք վէ Օս-
մանը տօնանմասը Պուլղարլարըն ասքէրինէ
Գարա Տէնիզտէն էրզագ վէ մուհիմմաթ կէ-
թիրմէսինէ մանի օլմայաճագ սըր: Տիւվէլ Ի
միւթթէֆիզէ էվրօփանըն թէվասութընը գա-
պուլ էյլէմիչ օլուպ, պու պիր գաչ կիւն գար-
ֆընտա թէքլիֆլէրինէ ճէվապ վէրէճէքլէրի
գալիլէն գանն օլունույօր, պու ճէվապտա
թազմիւնաթ, Արնաւիւսալուպ հուսուսու, վէ
ատալար հալգընտապազը թէգայլուտաթ զիք
օլունաճագ իսէ տէ պունլար սուհա մանի օլ-
մայաճաղը վէ էսաս գապուլ օլունտուգտան
սօնրա ասըլ շէրաթի էվրօփանըն թանգիմ է-
տէճէյի մէմուլ սըր: Պուլայըրտա տախի Սըրպ
վէ Եունան մուրախսալարը թաթիլ Ի մուսա-
սէմաթ փրօթօզօլունու իմզալամըլ սըրլար:
Ասըլ կիւճիւք միւթթէֆիզլէր իլէ թիւրքիա
պէյիննտէ օլմայըպ, միւթթէֆիզլէրին եէքտի-
կէրի արասընտա վէ միւթթէֆիզլէր իլէ էվրօ-
փա պէյիննտէ տիր: Արնաւիւսալուղուն շէմալ
հուսուսու գաթիյէն թային օլունմուշ սըր,
շէօյլէ քի հուսուսու՝ Պօյանա նէհրի աղղընտան
պաշլայըպ կօրիւպա քէօյիւնէ կիտէճէք իէ
նէհրին սաղ գըլսընտան կէչիպ Պօյունա վէ
Շգօտրա կէօլիւ արասընտան կէչէրէք Թարա-
պօչ Արնաւիւսալուղա թէրք էտիլէճէք, անտէն
կրուտա վէ Հօթի իլէ Գասթրաթի վէ Քլիմէն-
թի գապիլէլէրի արասընտան կէչէճէք քի էվ-
վէլքիլէր Գարատաղա, սօնրաքիլէր իսէ Ար-
նաւիւսալուղա թէրք օլունաճագ: Կուսին վէ
փլաւա շէհրլէրի տախի Գարատաղա թէրք օ-
լունաճագ սըր: Անտէն խաթթ Եագօվա հու-
տուսունա կիտէճէք քի պու տախի Սէրպիայա

Թէրք օլունմուշ տըր: Անտէն պէյազ Տրին նէհրի գըլըսընտան փրիզընտին դարպ թա-
րաֆընա կիտէճէք վէ անտէն սիյահ Տրին
նէհրինէ էնէրէք Օխրիաա կէօլիւ գըլը-
սընա հէթիչէճէք: Տէպրէ, Սթրուակա տա-
խի Սէրպիայա Թէրք օլունաճագ տըր:
Պուլղարար. իլէ Եունանլար արասընտաքի
կիւճլիւք փէք վէխիմ օլմասըղը զանն օ-
լունուօր, չիւնքի պու իքի տէվլէթլէր ա-
րասընտա Սէլանիք վէ ճիվարարը հագգըն-
տա էվվէլճէ պիր անտնամէ մէվճուտ օլ-
մասըղընտան Պուլղարարըն էվրօփանըն թէ-
վասութուհա բաղի օլաճաղը զանն էտիլէյօր:
Հաքին Սէրպիա իլէ Պուլղարիա պէյնինտէ իւ-
թիւաֆ պէօլիւք վէ մուհիմ տիր: 1912 Մարտ
անտնամէսինէ կէօրէ Գումանօվա, Իւսքիւպ,
Թէթարօ վէ Տէպրէնին քիմէ ախ օլաճաղը
Բուսիանըն րէյինէ Թէրք օլունմուշ, լաքին
ճէնուպի Մակկուսիա հունի Սթրումիցա, Օխ-
րիտա, Բէօփրիւլիւ վէ թա Սէրէզէ գատար
պունլարըն ճէնուպընտա օլան արազի Պուլ-
ղարիայա Թէրք օլունմուշ վէ Պուլղարար օ
անտնամէսինէ չաչմագ իսթէմէյօրլար: Թէք-
միլ մուհարէպէ էնտասընտա Պուլղարա-
րըն զայաթը մաղթուլ վէ մէճրուհ օլարագ,
84,000, Սըրպլարընքի 22,000, Եունանլա-
րընքի 11,000, Գարատաղընքի 6,000 օլ-
մուշ տըր:

Միլիոնիկի.— Հաֆթա զարֆընտա ու-
մուճն նաղարը տիգգաթ՝ մէմլէքէթին տա-
խիլինէ ճէլպ օլունմուշ տըր: Սիւրիատաքի
հարաքէթ մուհիմ պիր չէք ալմըշ տըր: Հիւ-
քիւմէթ Պէյրութտա իճթիմա էտէն իսլահաթ
գօմիթէսինի զայրի նիզամի տէյու տաղըսըպ
քիւպլէրինի գափաթտըգտան սօնրա, Մարտ
29, Ճիւմա կիւնիւ Պէյրութտա պիր նիւմայիշ
օլմագ իւզըն ումում չարչըլար վէ աիւքքիան-
լար գափատըլմըշ տըր: Հիւքիւմէթ պու կի-
պի թէչվիգաթա գափըլանլարըն ճէզայա
չարփըլաճագլարըն իլան էյլէմիշ տիր: Հիւ-
քիւմէթ պիր խուսուսի էմրնամէ իլէ Արապճա
սէօյլէնէն վիւլայէթլէրտէ հանի Պէյրութ, Շամ
Հալէպ, Մուսուլ, Պաղտատ, Հիճագ վէ
Դուսա ի Շէրիֆտէ, Արապճա լիսանընտա արզը
հալլար գապուլ օլունուպ մահքէմէլէրտէ
իսթիմալինէ վէ մէքթէպլէրտէ Արապճանըն
րէսմի լիսան օլմասընա վէ մէմուլղարըն Արապ-
ճա պիւմէսի չարթ օլտուղունա տաիր պիր
գանուն գապուլ էյլէմիշ տիր: Ախէր պիր

մուհիմ մէսէլէ տախի էրզլնկիանտա պիր
էրմէնի խանէսինտէ փաթլայան պօմպա մէսէ-
լէսի օլմուշ տըր: Պօմպա գաղաէն փաթլայըպ
օլ խանէյի պէրհաւա էյլէմիշ, գօմշու խանէ-
լէրի զէտէլէմիշ, իւչ քիչի թէլէֆ էտիպ պիր
գատընը տախի այաղընտան մէճրուհ էյլէմիշ
տիր: Նասըլ իսէ պու վաղըն Թիւրք դազէ-
թալարընըն Ֆէվզ էլ ատէ նաղարը տիգգա-
թընը ճէլպ էյլէյիպ քէնտիլէր տէ հիւքիւմէթին
տիգգաթընը օլ թարաֆա տալէթ էյլէմէքտէ
օլմուշլար արր: Ալէլ ումում Բումէլի պօմպա-
լարընը գիք էտիպ Շարգի Անատօլուտա վէ
մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա իսլահաթըն
թաթպիգ էտիլմէսինի վէ սըղըլթրյա մէյտան
վէրիլմէմէսինի թալսիյէ էյլէմէքտէ պուլու-
նույօրլար: Պու հատիսէ վէ էրմէնիսթան վէ
Կիլիկիատա վուզու պուլան սաիր վագըալար
նէթիճէսինտէ Բուսիանըն էրմէնիսթան իսլա-
հաթընճա տահա դիյատէ դաթի պիր մէպլէք
իթթիխազ էտէճէյինտէն աօլայը չիւպհէ էտիլ-
մէքտէ տիր: Վարդգէս էֆէնտի պու պապտէ
Թոհն Թիւրք դազէթալը մուխպիրինէ «Հայաթ-
լարընըն հէր տագիգէտէ թէչիլքէտէ օլտու-
ղունու զանն էտէնլէր՝ թապի տիր քի վէ-
տայիթ ի չախսիյէլէրինէ միւրաճաթա մէճ-
պուր օլաճաղար տըր» տէմիշ տիր: Թալիլի ի
էփֆաւտա կէօրիւտիւյիւնէ կէօրէ Բիւրտիս-
թան էհայիտի թարաֆընտան Սէտարէթէ
Բիւրտիսթան իչիւն մուխթարիյէթ թալէպ էտէն
մուֆաստալ պիր լաիհա թագոսիմ օլունմուշ
տըր:

Թալիլի ի էփֆաւտ պու վագըալը վէ էմ-
սալի հարաքիսթը հէզէյանը հուրրիյէթ տէյու
թապիլի էյլէտիքտէն սօնրա պու մէմլէքէթտէ
մէչրութիյէթ վէ հուրրիյէթ օլմասըղընը վէ
գուվվէթլի պիր հիւքիւմէթ օլմասը լաղըմ
կէլտիյինի իտտաա էտիյօր: — Հիւքիւմէթ ի
հաղըրէյէ գարչը թէչքիլ օլունան ճէմիյէթ ի
ֆէնասիյէ մէսէլէսինտէ թահգիգաթ իչիւն
Փրէնս Սապահէտտին պէյ տախի տիվանը
հարպա տալէթ օլունմուշ վէ տալէթէ
իճապէթ էթմէտիյի իչիւն հագգընտա ախպ ու
կիրիֆթ էմրի վէրիլմիշ տիր, ֆագաթ էլան
տէրտէսթ օլունմամըշ տըր: Պունտան մատա
Ահմէտ, Ֆաիգ, Մուսա, Ապտիւլլաթիֆ, Արիֆ
Րիզա վէ Հաճի Այի էֆէնտիլէր իչիւն տախի
ախպ ու կիրիֆթ էմրի վէրիլմիշ տիր: — Փէ-
թէրսպ ուրկտան Տէյլի Թէյիւրաֆա չէքիլէն պիր
թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Բուսիա Հիւքիւմէթի

Շարքի Անաստու մէսէլէրինտէ Լէպանօֆըն միւտախէլէ էթմէմէք փօլիթիզասընը թէքքէտիպ՝ միւտախէլէ էթմէք սիյասիյաթընը թագիպ էսէճէյի պիւտիրիյօր: Տէյի Թէյէկրաֆ զանն էտիյօր քի, Բուսիա Մակիզնիասա վուզու պուլան անվալըն էրմէնիսթանտա տախի թէքէրուր էսէճէյի կէօրէրէք՝ օրատա Պէրլին անանպմէսինին 61իննի պէնտինին իճրասընա պիր քէֆալէթ թալէպ էյլէյէճէք տիր: Իթալիա վէ Ալմանիա իսէ պու հալի քէչֆէտիպ հազըրլանմագտա տըրլար: Բուսիա սէֆիրի՝ Սըվազէնիկիւրիւ չըմէնտըֆէրի իմթիյազընըն Ալմանլարա վէրլիմէտի թէչէպպիւսիւ միւնասիպէթիյէ Պապը Ալիսէն իզահաթ թալէպ էթմէք իզգրէ հմր ալմըչ տըր: — Փրէնս Մէճիտ էֆէնտի Ինկիլիզ սէֆիրի իլէ ուզուտն պիր միւլագաթտա պուլունմուչ տըր: — Պէրլին սէֆիրի ճէտիտի Մահմուտ Մուխթար փաշա Տէրսաստէթտէն միւֆարագաթ էյլէմիչ վէ սիւֆէրատան վէ սիյասիյունտան պիր չօք զէվաթ անը թէչի էյլէմիչէր տիր: — Իսքէնտէրունտա Ալմանլարա պիր պահրիյէ մէրքէզի հափմազ իչիւն իմթիյալ վէրլիտիյին ժիօն Թիւրք թէքիպ էտիյօր: — Եթմէնտէ, Լուհիհիյէտէ՝ Եթմէն վալիսի իմամ Եահիա, Սէյիտ Իտրիա պիր մէճիա ազա էյլէմիչէր վէ օրատա թէմամէն սուլհ ազա էյլէմիչէր, օրայա սէվք օլունան 40 պին Օսմանլը առքէրինտէն 10 պինի պագի գալմըչ տըր: Իմամ Եահիայա վէ Սէյիա Իտրիա իմթիյազլար վէրլիմիչ տիր:

Ի Ա Ր Ի Ճ Ի

Էվրօիա սիյասիյաքը.— Պու հաֆթա զարֆընտա էվրօիա սիյասիյաթընտա պէօյիւք վազըալար վուզու պուլմամըչ իսէ տէ, Կիզլիտէ էփէյի հարէքէթլէր վէ Էէնի Էէնի իթիլաֆլար վուզու պուլմագտա տըր տէյու հիսս օլունույօր: Գարատաղ հալա Շօօարա մուհասէրէսինի թէքքէթմէտի իսէ տէ Սէրպիա քէնտի օրտուտունը օրատան կէրի չազըրմաղա մէճպուր օլմուչ տըր, Էինէ տէ Սէրպիա իլէ Ալմթրիա արասընտա պիր իթիլաֆ պուլունտըզը անլալըլըյօր: Բուսիատա փանսլափիզմ լէյիինտէ վուզու պուլան հարէքէթ էփէյի թէքքին էտիլմիչ իսէ տէ հալա Բուսիա Շարք մէսէլէսինտէ նէ վազիյէթ ալաճաղը թէայիւն էթմէմիչ տիր: Ալմթրիա քէնտի օրտուտընը արթըրմագտա տըր վէ սուլհ զէմանընտա օլան տաքիլին ատէտինէ իւչտէ պիր

իլալէ էթմէյէ գարար վէրմիչ տիր: պու էսասա կէօրէ օրտույա տէրհալ 190,000 նուֆուս իլալէ օլաճագ տըր: Պալգան տէվլէթլէրի զապթ էթտիքլէրի մահալլէրի արալարընտա թագսիմ էթմէք իչիւն էփէյի միւլաթա տիւչար օլույօրլար: Պու իթիլաֆ նէթիճէսինտէ Սըրպիա իլէ Սունանիսթանըն՝ Պուլկարիայա գարչը իթթիհատ վէ Պուլկարըն տախի անլէրէ գարչը Թիւրքիա իլէ իթիլաֆը վուզու պուլաճագ տըր տէյու զանն էտէնլէր տէ վար տըր: Տիւվէլի մուազղամանըն սէֆիրէրի սնն իճթիմալարընտա Գարատաղա՝ Շօօարայա մուգապիլ վէրիլէճէք իզգրազ մէսէլէսինի միւլաքէրէ էթմիլլէր տիր: Գարատաղա առալի սուրէթինտէ պիր թալիզաթ վէրմէք թէսափվուրու գապուլ օլունմամըչ, տիկէր թարաֆտան Գարատաղ հիւքիւմէթի տէ տէվլէթլէր քէնտինէ իզրաղ էտէրլէրտէ ումուրը տախիլիյէսինի զօնթրօլա չալըլըլար գօրգուսու իլէ փարա ալմաղա րազի օլմայօր: Գարատաղըն օրտուսը զապիթ վէ նէֆէր 40,000 45,000 օլուպ պու մուհարէպէ էսնասընտա 15,000 մադթուլ վէ մէճրուս օլուտըլունտան չիմտիքի զուվլէթի 25,000-30,000 հիսսապ օլունույօր:

Իտիսանիա Գրալլուս սու ի գաս.— Ապրիլ 13տէ Իտիանիա Գրալը օրտույու մուայէնէտէն քէնտի սարայընա ալտէթ էտէր իքէն, Սանչօ Ալեկր նամ պիր անարչիսթ՝ միւլարիլէյիին իւզէրինէ տէօրթ էլ լէվօլլէր պօչալթմըչ իսէ տէ, հիւ պիրի տէ թէսափաֆ էթմէմիչ վէ ճանի տէրաէսթ էտիլմիչ տիր: Էվլէլիսի կիւն Գրալա նամալիւմ պիր չախս՝ 13իւնճիւ սէնէնին 13իւնճիւ կիւնիւնին 13իւնճիւ ստաթընտա վուրուլաճաղընը հազմըչ իմիչ: Միւլարիլէյի պու իւչիւնճիւ տէֆա տըր քի սուրի զաստա մարուզ օլույօր իսէ տէ հէր իւչիւնտէ տէ սալիմէն գուրթուլմուչ տըր: Ճանի ազէճէ միւլաջաղա իչիւնտէ պուլունտարագ պու ֆիրլէ ճիւրաթ էյլէտիյին սէօլէմիչ տիր:

Նանսի հասիսէսի.— Ֆրանսանըն Նանսի չէհրինի զիյարէթ էյլէմիչ օլան պաղը Ալման սէյահլար պիր թէաթրօտա վէ տիկէրլէր պիր գահվէսանէտէ պուլունտուզլարը սըրատա Ֆրանսալըլար վէ Ֆրանսա օրտուսու ալէյիինտէ պիր թագըմ հագարէթամիզ իֆատէլէրտէ պուլունմուչլար: Պունը իչիտէն պաղը Ֆրանսալըլ թալէպէ՝ Ալմանլարըն մարուֆ չալրլէրինտէն պիրինին Ալմանլար ալէյիինտէ հազմաղը պիր

չիրի անդերէ սէօյլէյէրէք անդերի եռահալար իլէ չմէնտիֆէր սիմասիօնընա թաղըպ էյլէմիշլէր: Ալմանլարըն խտաիասընա կէօրէ էհալի պոռն-
լարա պիր չօգ հազարէթ վէրմիշլէր, հաթթա
էկէր փօլիսլէր եէթիշմէսէ հայաթլարը թէհ-
լիքէտէ պուլունույօր իմիշ: Ալման մաթպուռա-
թը պու վաղըայա ֆէվզէլատէ էհէմմիշլէթ վէ-
րիպ պոռն Զորանսըղլարըն Ալմանլար ալէյ-
հինտէ իճրա էթտիքլէրի պիր նիւմայիշ սայ-
մըլար: Հաթթա իտարիճիյէ նաղըրը՝ Րայիշքալ
մէճլիսինտէ պու հատիսէյէ տար իմասթտա
պուլունմուշ տըր: Զորանսա իտարիճիյէ նաղը-
րընըն նաղարը տիգզաթը պու մէսէլէյէ ճէլպ
օլունմասը իւզէրինէ նաղըրը միւշարիլէյի խու-
սուսի պիր մէմուր կէօնաէրէրէք Նանսինտէ
թահգիգաթ իճրա էթտիրմիշ տիր: Շիմտիյէ-
տէք մէզքիւր հատիսէտէ շայանը էհէմմիշլէթ
պիր ճիհէթ կէօրիւմէմիշ օլուպ, պէլքի պիր
իքի փօլիսին թէվալիսի իլէ մէսէլէ գափանա-
ճաղ տըր:

Միւրքէնիվի.— Միւրթէվէֆա միլիօնար փր-
փօնթ Մօրկանըն թօլլատըղը ֆիւնուռը դա-
րիֆէ էսէրլէրի վէ չախսի քիւթիւպխանէսի
6,800,000 լիրայա սիկուրթայա գօնուլմուշ
լիմիշ:— Զորանսա ըէիսի ճիւմհիւրիւ Միւրիւ-
ֆուանգարէ կէլէճէք Յունիս այլնտա Ինկիլ-
թէրրայը զիյարէթ էյլէյէճէք տիր:— Նունանիս-
թանըն Պահրիյէ նաղըրը խապէր վէրիյօր քի
էսնայի հարպտա Լէմիսա առասընըն շարգ ճիհէ-
թինտէ պիր Նունան գապիթ թահթ էլ պահր թէ-
հարրիյաթ իճրա էտէր իքէն 5-25 մէթրօ տէրին-
տէ գատիմ պիր շէհր խարապալարը միւշահէտէ
էյլէմիշ տիր: Շէհրին մուհիթի իւշ միլ թախմին
օլունույօր: Լալըմ կէլէն թէհարրիյաթը ֆէն-
նիյէ իճրա էտիլէճէք տիր:— Պէլճիգատա մա-
տէնճիլէր թարաֆընտան պէօյիւք պիր կրէվ
վուգու պուլումագտա տըր: միւթէաստտիտ չէ-
հիլէրտէ 400,000 ամէլէ թաթիլի էշղալ էթ-
միշ օլուպ պաղը եէրլէրտէ մէզքիւր ամէլէ թէ-
ճավուգաթտա տախի պուլունույօրլար: Լա-
քին կրէվին ըէիսլէրի անդերի գանուռա մու-
ղայիր մուամէլէլէրտէն մէն էթմիշլէ չալըմ-
յօրլար:— Ալմանիս իմփէրաթօրընըն քէրլիմէսի
պու հաֆթա էվլէնէճէք օլտուղունտան Բու-
սիա Զարը, իտարիճիյէ նաղըրը Մ. Սաղանօֆ
րէֆագաթընտա օլարադ մէզքիւր վէլիմէ գի-
նէթինտէ հաղըր պուլունմաղա գարար վէրմիշ
տիր:— Փափա հաղըթլէրինին սըհէթի էլան
թէլիքէլի պիր մէվգիտէ պուլունույօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պիթլիստէ պիր թիւրքին դաթլընտան տօ-
լայը փաթրիգխանէյէ ըէամէն քէչիտէ օլան
իքինճի պիր թէլէկրաֆտա պէյան օլունսու-
ղունա նաղարէն, առ ճինայէթտէն աօլայը 6
էրմէնիլէր հապա օլունմուշ իսէ տէ էրմէնի
մէճրուհլարընըն միւճրիմէրի հալա տէրտէթ
օլունմամըշ տըրլար: անճաղ էհալիյի թահրիք
էթմիշ օլունալարը միւնասէպէթիլէ 7 իսլամթէվ-
գիֆ օլունմուշ տըրլար: էհալի հալա խալֆ իչին-
տէ տիր:— Հաճընտան փաթրիգխանէյէ քէչիտէ
օլունան ըէամի պիր թէլէկրաֆտա պէյան օլու-
նըյօր քի, Ապրիլ 2տէ իքի ժանտարմալար՝
էլլէրինտէ սինկիլ օլարադ մահալլէ արասըն-
տա էրմէնի ֆամիլիալարը իւզէրինէ, գարա-
ղօլխանէնին ժանտարմալարը իսէ թէքրար
սինկիլէրլէ պիլասէպէպ չարչուտաքի էհալիյէ
հիւճիւմ էթմիշլէր: Նէ ժանտարմայա, նէ փօ-
լիսէ վէ նէ գօմանտանլարընա էհալինին էմ-
նիյէթի գալմամըշ օլտուղունտան, էհալի խալֆ
իչինտէ տիր վէ իմտաթ թալէպ էտիյօր: Տա-
խիլիյէ նէղարէթի, մէսէլէյի պիր գաշ սարիսօշ
ժանտարմալարըն դատընլարա հարֆէնտալըգ
էթմէսինտէն նէլէթ էթմիշ օլտուղունու պէ-
յան էտէրէք անդերին չէտիտէն ճէզայա չար-
փըլմալարը իչին լաղըմ օլան էմիլ ըլն վէ-
րիլտիյինի վէ Սիս միւթէասարըլքընըն մէսէլէյի
մահալինտէ թահգիգ էթմէք իչին Հաճը-
նա ագիմէթ էթմիշ օլտուղունու պէյան է-
տիյօր: Նէնի Պիթլիս վալիսի Մաղհար պէյ հագ-
գընտա «Նիլ իւք» զազէթասընըն իսթանպուլ
մուխապիրի եաղըյօր քի, Մաղհար պէյ սապըգ
Դօսօվա վալիսի օլուպ, 1910 տա Արնավուտ-
լուգ խոհանընա, քէնտի պիր թաղըմ պա-
սիրէթսիգ մուամէլէլէրի իլէ սէպէպ օլունուշ
տըր:— Թաալիսի Խֆէալըն իսթիսպարաթընա
նաղարէն, Բումէլիտէն կէլէն 2500 գատար
ժանտարմալարը հիւքիւմէթ վիլայաթը շար-
գիյէյէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Քէ-
ղա ժանտարմա միւֆէթթիշ ի ումումիսի Պօ-
ման փաշա վէ սաիր պիր գաշ էճնէպի դաթլար
եաղընտա մէզքիւր վիլայէթլէրէ կէօնտէրլէճէք
տիրլէր: Թիֆլիստէն Ռուսիյէ Սլաւօ Բուս դա-
գէթասընա վէրլիլէն պիր թէլէկրաֆա նաղարէն,
վան վիլայէթինտէ թիւրքիւր պէօյիւք մըզտար-
տա ալտըգլարը սիւահլարլէ սէրիէն սիւահլանը-
յօրլար, հալ պու քի էրմէնիլէրտէն քիմտէ սի-
լան պուլունուր իսէ չէտիտէն ճէզատիտէ օ-
լույօրլար: Կարս վիլայէթինտէ էրմէնի ֆիրա-

րիւնքինն ատէտի չօղալըյօր վէ հիւքիւմէթին
թէրթիպի իւզէրինէ Բոսիաոտա սաքին օլապիւ-
մէլէրի իչին մուլազգաթ մէզունիյէթնամէլէր
վէրիլյօր: Կիլիկիատան փաթրիգիսանէյէ վարիտ
օլան բէսմի պիր բափօրտա, օ հաւալիտէ ասպիչ
վէ էմնիյէթին մուխթէլլ օլտուղու, պիր
թագըմ թէպալի ի գըյաֆէթ էթմիշ ասքէրի
գօմիթէճիլէրին քէօյտէն քէօյէ տօլաշարագ
խաֆիյէն թահրիքեաթտա պուլունտուղլարընա
տաիր չիւպիէ էտիլտիյի վէ սիյան էլլէր փէր-
տէ արգասընտա թէքրար իչլէմէյէ պաշա-
տըղլարը պէյան օլունույօր: Պու մէսէլէ իչին
փաթրիգիսանէ թարաֆընտան տախիլիյէ նէզա-
րէթինէ միւրաճաթ էտիլմիշ վէ պու էսէֆ-
էնկիլ հալլէր թէֆէրրիւաթը իլէ Միւսթէշար
պէյէ պէյան օլունմուշ վէ Միւսթէշար պէյ
պու տէնիլէնլէրի նօք էտէրէք տէրհալ Ա-
տանա վալիսինէ թէլէկրաֆլէ իճապ էտէն է-
վամբրի վէրէճէյինէ վատ էթմիշ տիր: —
էտիրնէ առաջնորդու Տ. Ղեւոնդ Վարդա-
պետ կէրէք Պուլկարիտա վէ կէրէք հէնի
իչղալ օլունմուշ օլան չէրլէրտէքի էրմէնիլէ-
րէ ումուծի թահրիքաթլար կէճոտէրէքէք,
թարաֆլարընտան իքիշէր աշխարհախան մու-
րախտա կէճոտէրմէլէրին վէ հէնի աւաջնորդ
ինթիխապընա իշթիրաք էթմէլէրին թալէպ
էտիյօր: Եէնի ինթիխապ օլունան աւաջնորդ
Պուլկար հիւքիւմէթինէ արդ օլունարագ թա-
տիգ օլունաճագ տըր: զիրա Պուլկար հիւքիւ-
մէթի էրմէնիլէրին աւանանադրոթիւնընտա
կէօթէրլէն իմթիյաղաթը պագի սագլայա-
ճաղընը հէնի պէյաննամէսինտէ վատ էթմիշ
տիր:

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Կէչէն հաֆթա ձիւմա կիւնիւ Պէյօղլունտա
Սը. Երրորդուծիւն քիլիսաաընտա պիր մու-
գատտէն գոնսէր վէրիլտի, պէօյիւք պիր իլ-
տիհամ մէզքիւր խըզմէթտէ հաղըր պուլուն-
տուլար: — Կէտիք փաշա Ամէրիգան մէքթէ-
պինին մուալլիմէրինտէն Միսիս Մարտին վէ
Միս Հօլմէն քիսմիլէն իֆագաթ պուլմուշ օ-
լարագ, Միս Հօլմէն Պրուսայա ագիմէթ էյլէ-
միշ տիր: Օր. Պօլիկեան տախի հէր նէ գատար
խաաթախանէտէ իսէ տէ իֆագաթ պուլմագտա
տըր: — Գահրէտէքի Հայ. Աւեսարանական
քիլիսա՝ Պատ. Հայկազուն Խանթէմուրեանը
չօպան օլմաղա տալէթ էյլէմիշլէր, միւսմիլէյ
տախի տալէթի գապուլ էյլէմիշ օլարագ Ապր.

Յտա Վեր. Ապլահատան վէ Վեր. Ա. Շի-
րէճիան վասըթաաըլա ձեռնագրել էտիլմիշ
տիր: Ձեռնագրոթիւն խըտմէթինտէ Ամէրի-
գալը վէ Խնկիլթէրուլը պաշօնեալար տախի
հաղըր պուլունմուշ տըր: — Ալման էյթամ-
խանէլէրի սէր միւտրի փաթօր Լօմէն պիր
իքի հաֆթա Մարաշտա պուլունարագ հաֆթա
արասընտա իւշ քիլիսաալարտա պէօյիւք ճէ-
մաաթլարա վաղար վէ իլմի իլանի չափրտ-
լէրինէ նուլթար իրատ էյլէմիշ տիր: Բէ-
զալիք միւսմիլէյն Ձէթմուշ, Ֆուրնուլ վէ Ա-
լապաշ քէօլէրինի տախի զիյարէթ էյլէմիշ
տիր: — Վեր. Կ. Բէթէնճիան խաաթալըղըն-
տան չիֆա պուլարագ Պիլէճիյէ, քէնտի քիլի-
սաաընա ալտէթ էյլէմիշ տիր: — Վեր. Եղո-
հան Այնթապտա պիր թագըմ բուհանի խըտ-
մէթլէր իճրա էթտիքտէն սօնրա Խարիուլթա
ագիմէթ էյլէմիշ տիր: — Փրօֆ. Լուսթի Լի-
ւոնեան իլմի իլանի մէքթէպինտէ պաղը նու-
թուղար իրատ էթմէք իչին Մարաշա ագիմէթ
էյլէմիշ տիր: — Մը. վէ Միսիս Ֆաուլ՝ Ուր-
ֆայր զիյարէթ էթմէք իւզրէ Այնթապտան հա-
րաքէթ էյլէմիշ տիրլէր: — Խարիուլթ գօլէճի
մէզունլարընտան Ֆուլանն էս էֆ. Միսթէրեան
պուլունտան ագտէմ պաղը իէրլէրտէ մուալլիմ
վէ վտիլ մագաթընտա իֆա ի խըտմէթ էթմիշ
օլարագ չիմտի քէնտի խըտմէթինտէն իսթի-
ֆատէ էթմէք իսթէյէն ճէմաաթլար թարա-
ֆընտան տալէթնամէ գապուլ էթմէյէ հաղըր
տըր: Ստրէտի՝ Մարաշտա, Ալմանլար: — Ատա-
փաղար ճիվարընտա Սապանճա Նոր Գիւղտէ
Խնճիլի ճէմաաթ պիր հէնի քիլիսէ պինտաը
ինշա էթմէք իւզրէ օլուլկարընտան անլէր,
քէզալիք իլմիթ ճէմաաթը քէնտիլէրին հարը
պուլունգ գալմըշ օլան քիլիսէ պինալարը իչին
քիլիսաալարտան իսնէ մէմուլ էտէրլէր:

Սօն խապիւրիւր. — Թագմիւնաթը հարպիյէ
իչին Պուլկարլար 30 միլիօն, Սըրպլար վէ
Եունանլար 15էր միլիօն, Գարատաղ իսէ 7
միլիօն լիրա թալէպ էտիյօրլար իմիշ: — Ապ-
րիլ 23ինճիւ կիւնիւ Գարատաղ ասաքիլի
Շգօտրայա կիրիպ չէհրի գապթ էյլէմիշ տիր-
լէր:

Միսիր ի մեսուլ վի աահիպ ի ինթիյազ

Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԲԷՇԵՆԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱՐ

Տերխասոք, Մանմուս փաշա, Բիւրճի խան, Նօ. 32—34